RT 103689

OHJEKORTTI
helmikuu 2024
1 (24)
korvaa RT 103083

PÄIVÄKOTIEN SUUNNITTELU

Tässä ohjeessa esitetään päiväkotirakennukselle asetettavia tavoitteita sekä suunnittelun ja mitoituksen lähtökohtia. Ohje on tarkoitettu hanke- ja rakennussuunnittelun pohjaksi. Ohjetta voi soveltuvin osin käyttää myös muiden varhaiskasvatustilojen kuin päiväkotien suunnittelussa. Päiväkotihankkeen käynnistystä ja kulkua sekä ulkotila- ja turvallisuussuunnittelua käsitellään myös muissa opetuksen ja varhaiskasvatuksen tilojen suunnitteluohjeissa (*kuva 2*).

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO
1.1 Varhaiskasvatuksen tavoitteet
1.2 Päiväkodin tilat
2 LAINSÄÄDÄNTÖ, MÄÄRÄYKSET JA OHJEET
3 SUUNNITTELUN PERUSTEET
4 RAKENNUSSUUNNITTELU
4.1 Rakennuksen ja tontin suhde
4.2 Tilasuunnittelu
5 TOIMINNAN MITOITUSPERUSTEET
6 TILAKOHTAISET OHJEET
6.1 Toiminta-alueet
6.2 Yhteistilat
6.3 Henkilökunnan tilat
6.4 Keittiö
6.5 Huolto- ja varastotilat
6.6 Tekniset tilat
7 KALUSTEET JA VARUSTEET
8 LATTIAN PINTAMATERIAALIT
9 SISÄILMA
9.1 Ilmanvaihto
10 ÄÄNIOLOSUHTEET
11 SÄHKÖ, VALAISTUS JA TIETOTEKNIIKKA
KIRJALLISUUTTA

1 JOHDANTO

1.1 Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Varhaiskasvatus tarkoittaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Tätä tukee kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö.

Varhaiskasvatus on osa kunnallista peruspalvelua, jonka järjestää kunta tai yksityinen palveluntuottaja. Kunta on myös velvollinen järjestämään sen alueella asuville lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna esiopetusta. Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä varhaiskasvatus, päiväkodeissa tai kouluissa annettava esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden.

Lapselle oppiminen on kokonaisvaltaista kaikkialla ja koko ajan tapahtuvaa toimintaa. Siinä yhdistyvät tiedot, taidot, toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu. Lapset oppivat leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden ja itseään ilmaisten.

***Kuva 2.** Oppimisympäristöjä käsittelevien ohjekorttien kokonaisuus.*

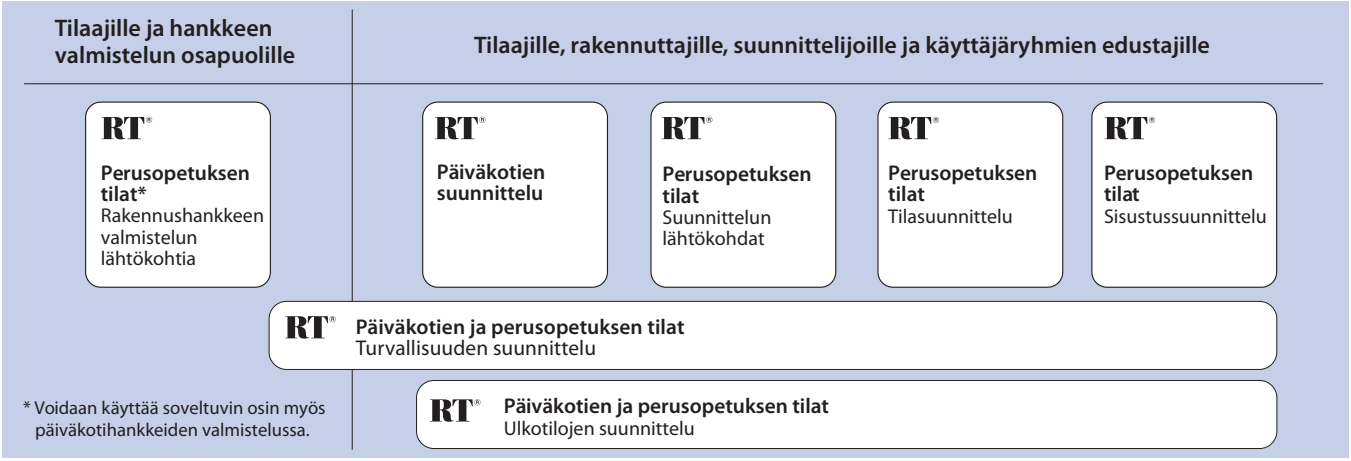

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

1.2 Päiväkodin tilat

Nykyaikaisen varhaiskasvatuksen pedagogiikan tarpeet niin sisällöllisesti kuin palveluiden järjestämisen näkökulmasta edellyttävät monimuotoista ja joustavaa toimintaympäristöä.

Useimmiten päiväkodit ovat erillisiä yksiköitä, mutta päiväkoti voidaan sijoittaa myös muiden palveluiden kanssa osin yhteiskäyttöisiin tiloihin tai se voi olla osa suurempaa palvelurakennusta. Tilat ja piha-alueet voivat olla yhteiskäyttöisiä esimerkiksi koulun, kerho- ja asukastoiminnan kanssa tai muussa ilta- ja viikonloppukäytössä.

Omia erityisvaatimuksiaan tiloille asettavat toimipaikat, joissa varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan ilta-aikaan tai jopa 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa (majoitushuoneistoksi tulkittavat tilat). Lasten erityisen tuen tarpeet voivat asettaa omia tila- ja varustevaatimuksiaan. Vaikeasti allergisille lapsille voidaan varhaiskasvatuspalvelut tarjota erityisissä allergiapäiväkodeissa.

Myös erilaiset suuntaukset, kuten montessori-, steiner- ja reggio emilialainen pedagogiikka, voivat vaikuttaa päiväkodin luonteeseen ja heijastua myös rakennuksen arkkitehtuurissa.

2 LAINSÄÄDÄNTÖ, MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

Varhaiskasvatuksen yleinen suunnittelu ja ohjaus kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriölle. Varhaiskasvatuksen asiantuntijavirastona toimii Opetushallitus.
Keskeiset päiväkotien toimintaa ohjaavat lait ja määräykset ovat:

- varhaiskasvatuslaki 540/2018
- asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018
- asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä 772/2018
- esiopetuksen osalta perusopetuslaki 628/1998
- Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus).

Varhaiskasvatuslain mukaan oppimisympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys. Varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Varhaiskasvatus on pyrittävä järjestämään siten, että se tarjoaa lapsen opetukselle, hoidolle ja kasvatukselle sopivan varhaiskasvatuspaikan ja jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan.

Yhtä hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä kohden saa hoidossa olla lapsia enintään:

- alle 3-vuotiaita enintään 4
- 3 vuotta täyttäneitä enintään 7
- 3 vuotta täyttäneitä osapäivähoidossa olevia enintään 13.

Yhdessä lapsiryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.

Päiväkodissa lapset jaetaan yleensä ryhmiin, joita ohjaa 2...3 kasvatus-, opetus- tai hoitohenkilöä. Ryhmän koko voi vaihdella tilaratkaisujen ja hoitotarpeiden mukaan. Suhdeluvuista voidaan poiketa vain laissa ja asetuksessa säädetyin edellytyksin. Päiväkodin henkilöstömitoitukseen vaikuttaa myös, onko siinä hoidettavina erityisen hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevia lapsia, ja onko päiväkodissa heitä varten erityinen avustaja.

Erilaisia tapoja jäsentää päiväkodin toimintaa käsitellään kappaleessa *5 Toiminnan mitoitusperusteet*.

Opetushallitus antaa lisäksi ohjeita varhaiskasvatuksessa huomioon otettavista seikoista. Kunnilla ja muilla toiminnanharjoittajilla voi olla omaa päiväkotihankkeissa noudatettavaa ohjeistusta.

Toiminnallisia käsitteitä

Erityisryhmä *on päiväkodin ryhmä, jossa kaikki lapset tarvitsevat kehityksen ja oppimisen tukea; integroitu(erityis)ryhmä on päiväkodin ryhmä, jossa osa lapsista tarvitsee kehityksen ja oppimisen tukea. Näissä tarvitaan laajaa erityispedagogista osaamista.*

Esiopetus *on pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna lapselle annettavaa opetusta, jonka tavoitteena on edistää oppimisedellytyksiä varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntäen. Esiopetusta annetaan joko päiväkodissa tai koulussa.*

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet *on Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jota noudatetaan esiopetuksessa. Lapsi voi esiopetuksen lisäksi osallistua varhaiskasvatukseen.*

Kokoaikainen *varhaiskasvatus kestää 35 tuntia tai enemmän viikossa; yli viisi tuntia ja pääsääntöisesti enintään kymmenen tuntia vuorokaudessa.*

Avoin varhaiskasvatus *on leikki- ja kerhotoimintaa, jota voidaan järjestää päiväkodeissa tai erillisissä tiloissa.*

Oppimisympäristö/varhaiskasvatusympäristö *sisältää tilat, paikat, yhteisöt, käytännöt, välineet ja tarvikkeet, joilla voidaan saavuttaa varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet sekä tuetaan lasten terveen itsetunnon, sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehitystä. Oppimisympäristökäsite sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja pedagogisen ulottuvuuden.*

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet *on Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys varhaiskasvatuksen toteuttamisesta, joita varhaiskasvatuspalvelujen tuottajan on noudatettava toiminnassaan.*

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmä *muodostuu varhaiskasvatuksen palvelupisteessä olevista lapsista ja joista vastaa enintään kolme kasvatusvastuussa olevaa henkilöä.*

Henkilöstömitoitus *on lasten lukumäärän ja kasvatus- ja opetushenkilöstön välinen laskennallinen suhde, josta on säädetty varhaiskasvatuslaissa* ja asetuksessa varhaiskasvatuksesta.

Vuorohoitoa *varhaiskasvatuksessa järjestetään myös varhaiskasvatuksen toimipisteiden normaalin aukioloajan lisäksi. Varhaiskasvatuksen* **iltahoitoa** *järjestetään tavallista myöhempään, esimerkiksi kello 22:een ja* **ympärivuorokautista** *varhaiskasvatusta järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä. Varhaiskasvatuksen* **viikonloppuhoitoa** *järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana.*

Yksityisestä *varhaiskasvatuksesta vastaa yksityinen palvelun tuottaja kunnan valvomana ja ohjaamana.*

Tila- ja suunnittelukäsitteitä

Monitilaympäristö *on tilasuunnittelun periaate, jossa varataan eri tyyppisiä tiloja eri tyyppisille toimintatavoille. Ympäristö, jossa eri toiminnot sekoittuvat, mahdollistaa käyttäjän valitsemaan joustavasti kulloiseenkin toimintatapaan parhaiten soveltuvan tilan. Päiväkodin tiloja voidaan toteuttaa myös* **avoimiin tilaratkaisuihin** *perustuen, jolloin kaikille toiminnoille ei varata erillisiä huonetiloja.*

Yhteistiloilla *tarkoitetaan useamman lapsiryhmän yhteiskäytössä olevia tiloja, joita voidaan suunnitteluratkaisuista riippuen käyttää myös päiväkodin ulkopuoliseen käyttöön.*

Toiminta-alue *käsittää lapsiryhmän käytössä olevat tilat wc- ja eteistiloineen.*

Tilapaikkaluku *on samanaikaisesti varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten enimmäismäärä; päiväkodin tilamitoituksen peruste.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

3 SUUNNITTELUN PERUSTEET

Hyvä päiväkoti on toimiva, viihtyisä, esteetön, monikäyttöinen, muunneltava ja turvallinen. Päiväkotirakennus ulkotiloineen tukee annettavaa kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Se kannustaa lasten luontaista uteliaisuutta sekä ohjaa leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen ja tukee ryhmäytymistä sekä antaa puitteet vuorovaikutukselle, mutta tarjoaa myös paikkoja rauhoittumiseen. Sen avulla voidaan esimerkiksi harjoitella kielellisiä taitoja, sanallista ja kuvallista ilmaisua, yhteisöllisiä taitoja, matemaattista ajattelua, ympäristökasvatusta sekä terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tavoitteita.

Päiväkodin rakennushankkeen pohjaksi suositellaan laadittavaksi pedagoginen suunnitelma, jossa kuvataan tiloissa tapahtuvaa pedagogista toimintaa ja sen tavoitteita. Sen tavoitteena on luoda selkeä käsitys siitä, miten päiväkodissa tullaan toimimaan ja miten tavoiteltuun toimintaan päästään. Pedagoginen suunnitelma, joka pohjautuu yksikkökohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, on päiväkodin toimintaa ja rakennushanketta ohjaava työkalu. Päiväkodin pedagogisen suunnitelman laadinnassa voidaan soveltuvin osin noudattaa ohjetta *RT 103079 Perusopetuksen tilat. Rakennushankkeen valmistelun lähtökohtia*.

Toimivuus, monikäyttöisyys, muunneltavuus ja kestävä rakentaminen

Päiväkotia suunniteltaessa pyritään joustaviin ratkaisuihin:

- monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja pedagogisiin toiminnallisuutta, luovuutta ja osallisuutta lisääviin toimintatapoihin
- toiminnan organisoimiseen eri tavoin vaihtelevan kokoisille lapsiryhmille
- muuhun varhaiskasvatukseen sekä monenlaiseen ilta- ja rinnakkaiskäyttöön (harraste-, kokous- ym. toiminta)
- tilaohjelman muunneltavuuteen (lasten kokonaismäärän muutokset, ikäryhmien kokovaihtelut, kehityksen ja oppimisen tukea vaativien lasten määrän muutokset)
- digitaalisten opetusvälineiden käytön helpottamiseen
- mahdollistamaan rakennuksen elinkaaren aikana tapahtuvat muutokset ja rakennuksen muunneltavuus muuhun käyttöön (runkoratkaisujen ja talotekniikan muuntojoustavuus).

Pohjaratkaisuissa pyritään selkeyteen ja yleispätevyyteen. Siirtymisen tilasta toiseen ja sisätiloista ulos tulee olla vaivatonta. Materiaalivalintojen ja tilallisten ratkaisujen tulee olla toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia. Talotekniikan on oltava toimivaa ja tilojen helposti huollettavissa.

Monikäyttöisyyttä edistää tilojen yhdisteltävyys liukuovin ja siirtoseinin sekä akustiikan, ääneneristyksen, valaistuksen, varusteiden ja kalustuksen soveltuvuus monenlaiseen käyttöön. Tilassa tulee olla myös riittävästi pysyvyyttä ja kiinteitä elementtejä. Tilat, pinnat, kalusteet ja ulkotilat suunnitellaan ja varustellaan niin, että niissä huomioidaan eri-ikäisten lasten varhaiskasvatuksen pedagogiikan vaatimukset.

Ekologinen rakentaminen tukee varhaiskasvatuksen kestävän elämäntavan tavoitteita. Rakennusta voidaan hyödyntää päiväkodin ekologiakasvatuksessa. Esimerkiksi kierrätystä on helppo harjoitella, jos sen vaivaton toteutettavuus on otettu huomioon jo rakennuksen suunnittelussa.

Viihtyisyys ja lapsen näkökulma

Lapsen luontainen käyttäytyminen ja mittakaava on keskeinen lähtökohta suunnittelulle. Päiväkoti on usein lapsille paikka, jossa vietetään suuri osa päivästä, vuorohoidon yhteydessä myös öitä ja viikonloppuja.

Tavoitteena on tarjota lapselle oma tuttu ympäristö, jossa myös suhde muihin lapsiin ja kasvattajiin säilyy tuttuna ja turvallisena. Lapsiryhmällä on hyvä olla jokin paikka, jonka he voivat kokea omakseen. Erityisen tärkeää tämä on pienille, alle kolmivuotiaille lapsille, ja erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseville lapsille, jotka tarvitsevat suojatumpaa tilaa. Arviolta 4...16 % ikäluokasta tarvitsee häiriötöntä kasvu- ja oppimisympäristöä.

Kuva 3. *Tärkeitä päiväkotiympäristön laatutekijöitä.*

Päiväkodin toimivuuden kannalta keskeisiä asioita ovat:

- **toiminnan sujuvuus***: hoidon, kasvatuksen ja opetuksen ja niihin liittyvien päivittäisten toimintojen kuten leikin, levon, ruokailun, hygienian ja ulkoilun sujuvuus*
- **tilojen joustava käyttö***: soveltuvuus erilaisiin toiminnallisiin tilanteisiin, peleihin, leikkeihin, esityksiin, vettä tarvitseviin harrastuksiin, askarteluun, liikuntaan ja vauhdikkaisiin leikkeihin sekä myös rauhalliseen oleiluun ja lepoon, mahdollisuus toimia erikokoisissa ryhmissä*
- **yhteistyö***: henkilöstön, lapsen ja huoltajien sekä asiantuntijoiden toimiva yhteistoiminta*
- **turvallisuus***: turvalliset leikki- ja toimintavälineet, valvottavuus, liikenneratkaisut, tekniset turvallisuusjärjestelmät, toiminta häiriötilanteissa, käyttö- ja huoltoturvallisuus*
- **terveellisyys***: lämpöolosuhteet, ilman laatu, ääniolosuhteet, valaistus, hygienia ja puhtaanapito*
- **esteettömyys ja ergonomia***: ympäristöt, kalusteet ja varusteet mahdollisimman suuressa määrin kaiken ikäisten käyttäjien, myös henkilöstön, käytettävissä; kehityksen ja oppimisen tukea tarvitsevien lasten tarpeiden huomioiminen*
- **työympäristö***: päiväkoti henkilöstön toimintaympäristönä*
- **ekologisuus***: välineiden ja tilojen yhteiskäytön, kohtuullisuuden, säästäväisyyden, korjaamisen ja uusiokäytön edistäminen*
- **pihan käytettävyys***: ulkotilojen toimivuus, turvallisuus, esteettömyys ja viihtyisyys.*

Kuva 4. *Lapsen mittakaava on pienempi kuin aikuisen, ja tilojen mitoituksessa pienetkin erot saavat silloin suuremman merkityksen. Katselukorkeus on toinen kuin aikuisella ja tilan mittasuhteet poikkeavat aikuisen kokemasta. Riittävän alas asennetuista ikkunoista myös pienet lapset näkevät ulos.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Lapset liikkuvat usein juosten, kiipeävät, tekevät asioita lattialla ja rakentelevat majoja. Lapsi kaipaa myös jännittäväksi koettavien paikkojen tuomia elämyksiä. Materiaalien, valon ja värien käytöllä sekä pienillä sopilla ja mittakaavallisella vaihtelulla luodaan tilaan elämyksellisyyttä. Taide on erinomainen tapa lisätä kokemuksellisuutta ja persoonallisuutta.

Opetusteknologia ja digitaaliset ratkaisut

Varhaiskasvatuksen pedagogiikassa hyödynnetään digitaalisia menetelmiä leikeissä, peleissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa tuottamisessa ja kokemisessa. Kaikki tilat tulee suunnitella siten, että niissä voidaan hyödyntää digitaalisia ratkaisuja ja teknologian mahdollisuuksia oppimisen tukena. Esimerkiksi seinäpintoja, kalusteita ja verhoja voi hyödyntää leikkiä ja oppimista inspiroivien kuvien heijastamiseen. Vaihtuvaa informaatiota voidaan jakaa sähköisillä ilmoitustauluilla.

Suunnittelussa huomioidaan teknologian vaatima tila, esimerkiksi latausvaunujen sijoitus ja muut varastointiratkaisut.

Yhteishankkeet

Yhteishankkeella tarkoitetaan hanketta, jossa samaan kokonaisuuteen toteutetaan useamman eri toiminnon yhteiskäytössä olevia tiloja. Tilatehokkuus paranee käyttö-, henkilöstö- ja huoltotiloja jakamalla, mikä parantaa kustannustehokkuutta. Yhteishankkeiden etuna on myös muuntojoustavuus, kun tarpeiden muuttuessa tiloja voidaan muuntaa uuteen käyttöön. Rakennuksesta voi muodostua alueen toiminnallinen keskus, joka edistää asukkaiden välistä vuorovaikutusta ja osallisuutta alueella.

Yhteiskäyttö voi olla tilojen samanaikais- tai rinnakkaiskäyttöä taikka eri käyttöaikoina tapahtuvaa peräkkäiskäyttöä. Eri toimintojen toisistaan poikkeavat käyttöajat ja -tarpeet huomioidaan turvallisuuden, lukituksen ja kulunvalvonnan sekä rakennuksen huollon kannalta. Esimerkkejä yhteishankkeista:

Koulun ja päiväkodin yhteishankkeessa yhteiskäyttöön sopivia tiloja on useita. Etuna on myös lapsen siirtyminen päiväkodista esiopetuksen kautta kouluun tutussa ympäristössä. Piha-alueet voivat olla osittain yhteiskäyttöisiä, mutta valvottavuuteen ja eri-ikäisten lasten erilaisiin turvallisuustarpeisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Ainakin pienimmille lapsille tulee varata oma erillinen piha-alue.

Erityisryhmien tai vanhusten palvelujen tiloja sijoitetaan päiväkodin kanssa samalle tontille tai yhteiskäyttöiseen rakennukseen. Liikunta- ja ruokahuoltotilat voivat olla yhteiskäyttöisiä samoin kuin piha-alueet. Terapiavälineet soveltuvat joissain tapauksissa myös lasten leikkeihin. Lapset suhtautuvat luontevasti erilaisuuteen.

Korttelitalo voi olla päiväkodin yhteydessä, jolloin asukasyhdistys-, kerho- tai lasten iltapäiväkerhotoimintaa sekä opetusta palvelevia tiloja voi olla yhteisinä. Tällaisia ovat kokoontumista palvelevat sali- ja pienryhmätilat, aula- ja oleskelutilojen yhteydessä olevat kotikeittiötilat, kouluikäisten oleskelu- ja läksynlukupaikkoina toimivat kirjastotilat sekä erityisvarustusta edellyttävät harrastustilat.

Tilan muuttaminen varhaiskasvatuskäyttöön

Kun suunnitellaan tilan muuttamista päiväkotikäyttöön, kannattaa jo varhaisessa vaiheessa olla yhteydessä lausunnon antaviin viranomaisiin, rakennusvalvontaviranomaisiin sekä perehtyä päiväkotitiloja koskeviin ohjeisiin.

Tilasuunnittelun lisäksi on syytä kiinnittää erityistä huomiota äänenvaimennukseen ja -eristykseen, valaistukseen ja ilmanvaihtoon. Asuintalojen yhteydessä sijaitsevissa kohteissa riittävästä ääneneristävyys ympäröiviin asuntoihin nähden on erityisen tärkeää. Wc-tilojen ja riittävän piha-alueen järjestäminen voi tuottaa vaikeuksia. Ilmanvaihdon toiminta ja sen mahdollinen tehostamistarve selvitetään jo suunnitteluvaiheessa. Huoneiston käyttötarkoitusta muutettaessa ilmanvaihto toteutetaan muutosajankohtana voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Kuva 5. *Tilakokonaisuudessa on oltava riittävästi tilaa lapsen omalle toiminnalle ja neutraaleja pintoja töiden esittelylle. Numeroita, kirjaimia ja kuvia voi ripustaa myös niin matalalle, että lapsi yltää käsittelemään niitä.*

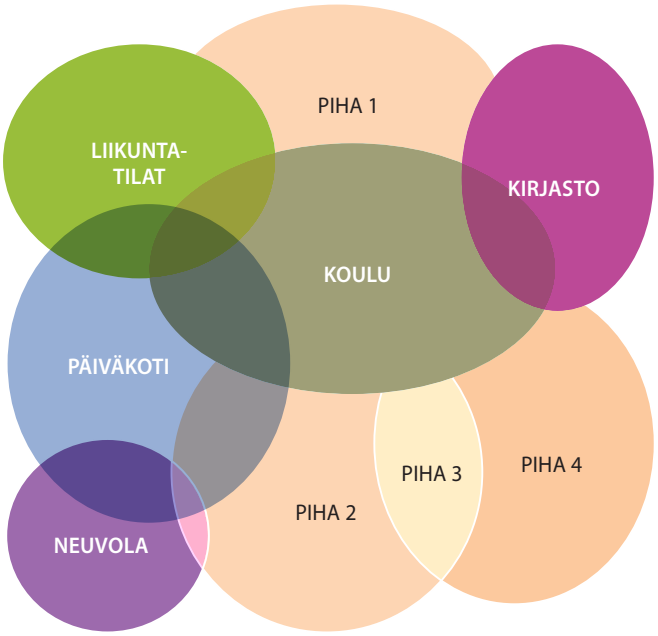

Kuva 6. *Yhteishankkeessa useita eri palveluita yhdistetään samaan rakennukseen, jolloin toiminnot voivat lainata toistensa tiloja. Vastaavasti toimintoja voidaan myös eriyttää eri kiinteistöihin, jolloin käyttäjät siirtyvät kiinteistöjen välillä tarpeen mukaan.*

Väliaikaiset tilaratkaisut

Väliaikaisratkaisujen tarve on kasvanut, ja esimerkiksi sisäilmaongelmista johtuen väistötiloihin joudutaan turvautumaan hyvinkin nopeassa aikataulussa. Väliaikaistiloja saatetaan tarvita myös tilapäisen lapsiluvun vaihtelun vuoksi. Tiloja voidaan käyttää myös usean peräkkäisen hankkeen väistötilatarpeisiin. Ratkaisuja voivat olla esimerkiksi muuhun toimintaan alun perin suunniteltu rakennus tai teollisesti esivalmistettu siirrettävä rakennus. Väliaikaisten tilojen tulee toiminnallisesti soveltua varhaiskasvatuksen tarpeisiin ja niiden on täytettävä samat lainsäädännön vaatimukset kuin pysyvänkin ratkaisun.

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

4 RAKENNUSSUUNNITTELU

4.1 Rakennuksen ja tontin suhde

Rakennuksen sijoittelua tontille määrittelevät rakennuksen tilojen sijoittelu ja yhteydet ulkotiloihin, sekä tontin liikenteelliset vaatimukset ja rakennuksen laajennusmahdollisuudet. Varsinaisen rakennuksen ja varastojen, katosten sekä leikkipihan lisäksi tontille sijoittuvat normaalisti autopaikoitus, saattoliikenteen tila sekä huoltopiha lastausalueineen.

Toimintojen ytimessä ovat toimivat ja turvalliset yhteydet ulko- ja sisätilojen välillä. Keskeinen periaate on ulkoilupihan erottaminen saatto- ja huoltoliikenteestä ja paikoituksesta. Ulkoilupiha on aidattu ja portit ovat salvoin varustetut. Jätehuoltotilat sijoitetaan lähelle tontin rajaa ja jätehuollon meluvaikutuksen vuoksi kauas lepoon käytettävistä tiloista. Rakennuksen käyttö- ja huoltosisäänkäynnit ovat erilliset.

Lasten käytössä olevan piha-alueen pinta-alatavoitteena on 20 m²/tilapaikka. Kaupunkiympäristössä tästä joudutaan usein tinkimään ja käyttämään ulko-oleskeluun lähipuistoja. Pihatilojen suunnittelua käsitellään tarkemmin ohjeessa *RT 103084 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Ulkotilojen suunnittelu.*

Tontin valinnassa olennaisia asioita:

- *riittävä tila toiminnan kannalta välttämättömille rakennuksille ja piha-alueille*
- *rakennusten sijoitus; piha avautuu lämpimään ilmansuuntaan*
- *auringonvalon saanti tontilla*
- *luontaiset tai valmiit olosuhteet leikki- ja ulkotoiminnalle*
- *kuiva ja tuulelta suojaisa, ei kylmässä syvänteessä*
- *valvottavuus, jotta lasten turvallisuus voidaan taata*
- *sijainti suhteessa vaaraa aiheuttaviin ympäristöihin, kuten vesistöihin, kallioihin ja liikenneväyliin*
- *tontin meluttomuus ja saasteettomuus (mm. liikenneväylät)*
- *kevyen liikenteen yhteydet, saattoliikenteen järjestely ja liikenneturvallisuus*
- *esteettömyyden huomioon ottaminen.*

4.2 Tilasuunnittelu

Tilojen jäsentyminen ja hahmottuminen vaikuttaa lapsen tapaan liikkua ja löytää oma paikkansa. Yksityisen ja yhteisöllisen raja muuttuu asteittain siirryttäessä yksityisempiin alueisiin.

Päiväkoti on lapsiryhmien yhteinen alue, josta jaetaan käyttöön joustavasti toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia tiloja. Päiväkodin perusyksikkö on **toiminta-alue**, joka sisältää lasten ryhmätilat ja niihin liittyvät wc-pesutilat, eteis- ja märkäeteistilat. Toiminta-alueeseen liittyvät **yhteiset toimintatilat**.

Monitilaratkaisuissa tilat ovat yhteiskäyttöön soveltuvia huoneita tai tilanjakajilla kuten liukuseinillä, ääntä vaimentavilla verhoilla tai kalusteilla jaettuja isompia tiloja. Toiminta-alue ei tällöin enää ole selvärajainen yksikkö, vaan lapsiryhmät ottavat yhteistiloja käyttöön tarpeen mukaan. Akustiseen suunnitteluun kiinnitetään huomiota, sillä tilanjakajat eivät välttämättä eristä ääntä hyvin.

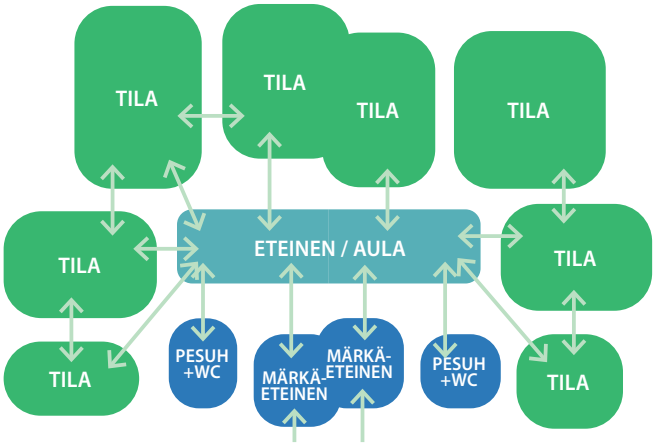

Kuva 7. *Monitilaratkaisussa lapsiryhmät jakavat yhdessä toimintatilat eteisauloineen ja pesutiloineen.*

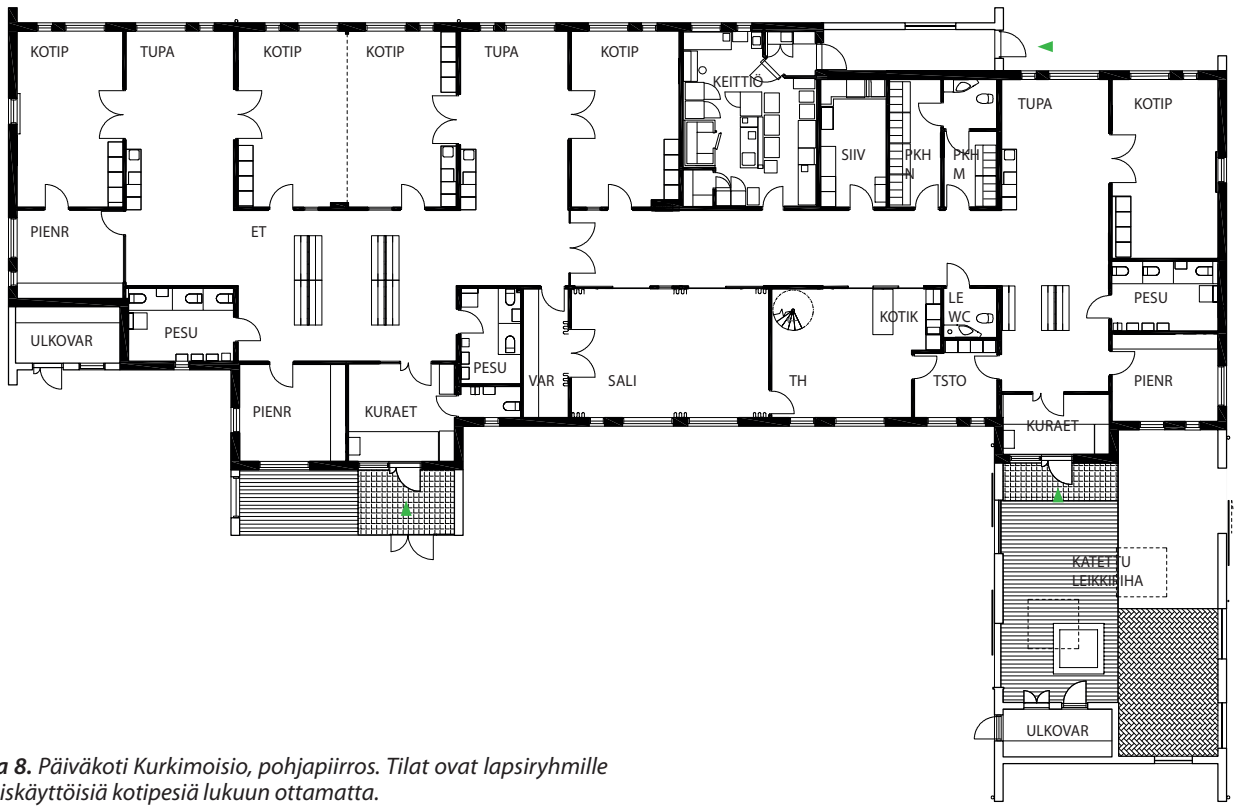

Kuva 8. *Päiväkoti Kurkimoisio, pohjapiirros. Tilat ovat lapsiryhmille yhteiskäyttöisiä kotipesiä lukuun ottamatta.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Lepoon käytettävät tilat voivat olla erillisiä tai esimerkiksi ääntä eristävillä siirtoseinillä erotettuja. Tarvittavat wc-pesutilat, eteis-, aula- ja märkäeteistilat ryhmitellään käytön kannalta luonteville paikoille.

Olennaista on toteuttaa erilaisiin pedagogisiin ja toiminnallisiin tarpeisiin joustavasti soveltuvia tiloja. Hyvänä periaatteena voi kuitenkin pitää sitä, että lapsiryhmällä on aina jokin oma tila kotipesänään. Moni- ja yhteistilaratkaisuja painotettaessa toiminta-alue voi supistua yhdeksi toimintatilaksi eteis- ja wc-tiloineen tai yhteiskäytössä olevan avoimesta tilasta rajatuksi kotipesäksi, muiden toimintatilojen ja märkäeteisten sisäänkäynteineen ollessa yhteisiä. Eteis- ja aulatilat voivat olla eri ryhmien yhteiskäytössä ja osoittamalla myös ympäröiviä tiloja lapsiryhmien yhteisiksi toimintatiloiksi päästään joustavaan tilankäyttöön.

Yhteistiloihin kaikilla lapsiryhmillä tulee olla hyvät yhteydet. Pienryhmätilat sijoitetaan siten, että niiden käyttö eri tarkoituksiin on joustavaa. Tarvittaessa yhteistiloja voidaan antaa ulkopuoliseen käyttöön.

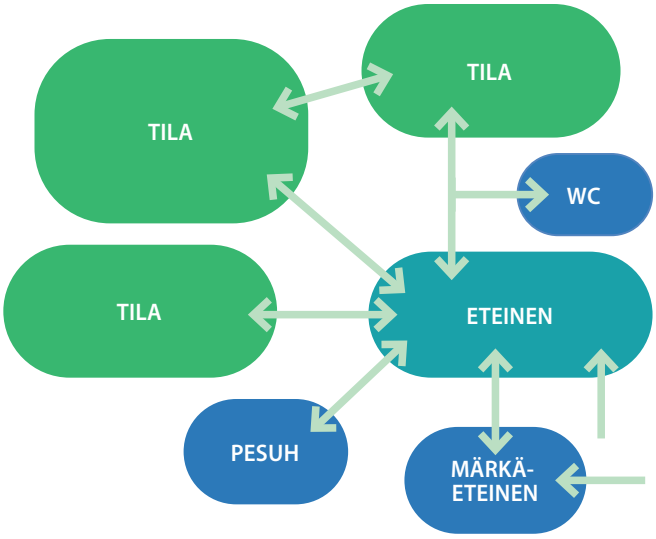

Kuva 9. *Kotialueisiin perustuva tilanjakoperiaate oli aiemmin lähes yksinomainen suunnitteluperiaate. Se perustuu ryhmäjakoon, jolloin kutakin päiväkotiryhmää varten muodostetaan eri ikäisten lasten käyttöön soveltuva kotialue. Kotialue on kokonaisuus, jossa jokaisella lapsiryhmällä on omat tilat leikkiin, lepoon ja ruokailuun sekä omat aula-, pesu- ja wc-tilansa.*

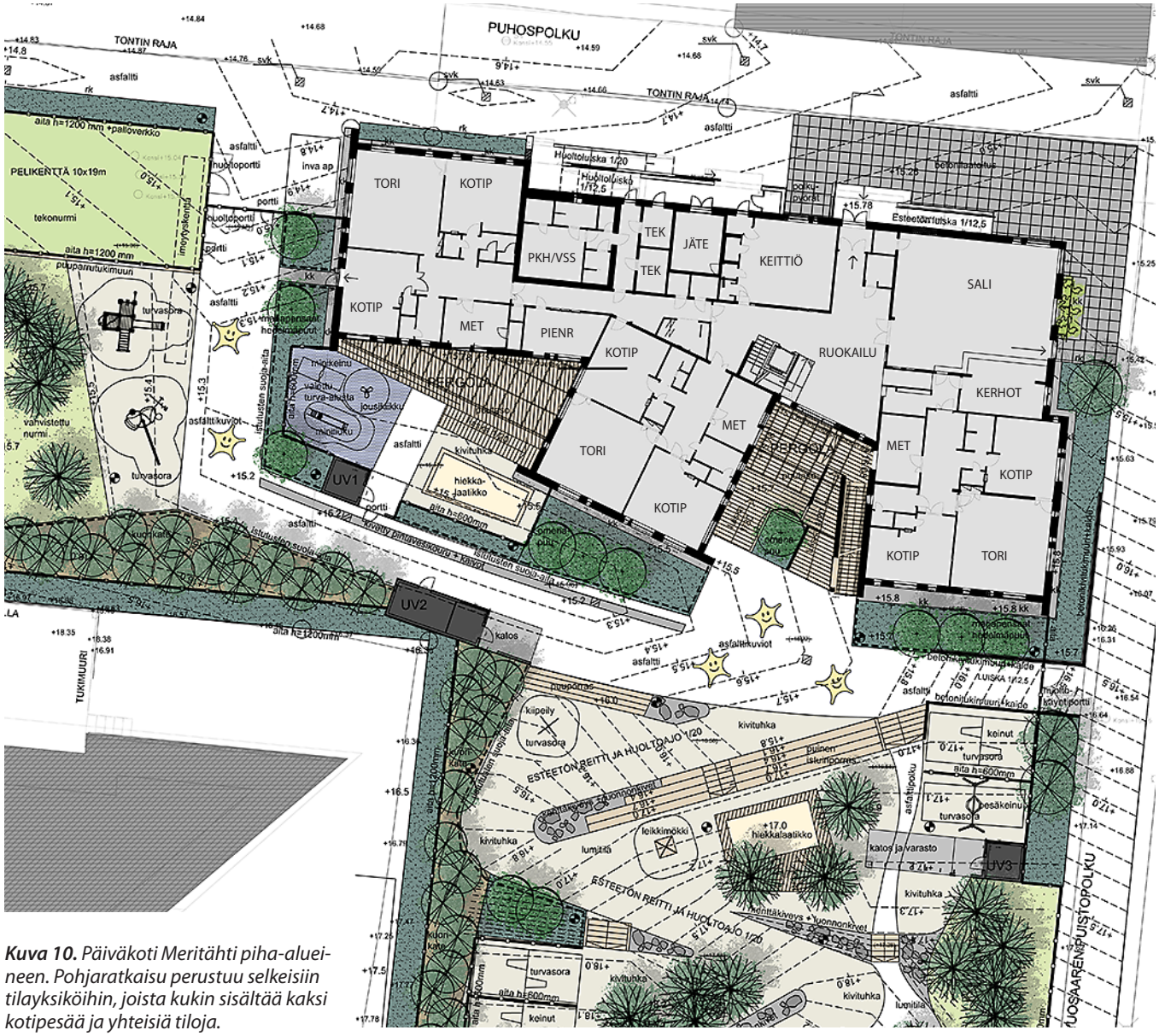

Kuva 10. *Päiväkoti Meritähti piha-alueineen. Pohjaratkaisu perustuu selkeisiin tilayksiköihin, joista kukin sisältää kaksi kotipesää ja yhteisiä tiloja.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Kaksi- ja useampikerroksisissa tilaratkaisuissa kiinnitetään erityistä huomiota lasten turvalliseen liikkumiseen portaissa. Käsijohteet asennetaan sekä aikuisten että lasten käyttökorkeudelle. Lisäksi ylätasanteille asennetaan turvaportit.

Usein kulku pihan ja toimintatilojen välillä toteutetaan ulkoportaiden kautta. Lapset odottavat tällöin ylätasanteella ulkovaatteisiin puettuna muun ryhmän pukemista, mikä otetaan huomioon mitoituksessa. Tasanteen tulee jatkua molemmille puolille turvaporttia.

Portaiden ja porraskatosten suunnittelussa huomioidaan lumi ja liukkauden torjunta. Porrasmateriaalin valinnassa vältetään ritiläratkaisuja, jotka voivat olla epämiellyttäviä ja varsinkin korkeanpaikankammoisille pelottavia.

Kaksi- ja useampikerroksiseen päiväkotiin asennetaan hissi. Lapsiryhmät käyttävät kuitenkin pääosin portaita kerrosten välillä siirtymiseen.

Erillisestä poistumisreitistä lepotiloista voi olla kuntakohtaisia vaatimuksia.

Kuva 11. *Päiväkoti Vaaralanpuistossa eri ryhmien eteistilat yhdistävät polveilevat ryhmätilat toisiinsa.*

Kuva 12. *Vaaralanpuiston päiväkoti, Vantaa, 1. ja 2. kerros. Monitilaratkaisussa eri toiminnoille varattujen tilojen suunnittelu yleispäteviksi ja muunneltaviksi lisää tilojen monikäyttöisyyttä. Esimerkiksi osa lasten toiminta-alueen tiloja voi sijaita osana eteistä, aulaa tai käytävää, jolloin liikennetilat tulevat paremmin hyödynnettyä. Lapsia jaetaan päivän aikana ryhmiin kulloisenkin toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tätä edesauttaa myös tilojen yhdisteltävyys ja näkymät tilojen välillä, joka parantaa myös valvottavuutta.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

5 TOIMINNAN MITOITUSPERUSTEET

Päiväkodin tilamitoituksen lähtökohtana on päiväkodissa samanaikaisesti olevien lasten enimmäismäärä, *tilapaikkaluku*.

Lasten toimintatiloiksi varataan hyötyalaa 7...8 m²/tilapaikka (ks. *taulukko 2*). Toimintatiloihin lasketaan toiminta-alueet ja lasten käytössä olevat yhteistilat. Päiväkodin laskennallinen huoneistoala riippuu suunnitteluratkaisusta, mutta käytännössä tilaa tarvitaan 9…13 htm²/tilapaikka.

Varhaiskasvatuksen pedagogiset tavoitteet toimivat tilasuunnittelun lähtökohtana. Myös rakennuttajan tavoitteet, pedagogiset suuntaukset ja erityisryhmien tarpeet vaikuttavat rakennussuunnitteluun. Tilallinen perusratkaisu, esimerkiksi toteutettavan avotilan määrä, keittiöratkaisu ja usean eri toimijan yhteisratkaisut vaikuttavat toimintatilan kokonaistarpeeseen. Samaten kaksi- tai useampikerroksisissa tilaratkaisuissa on varauduttava suurempaan tilantarpeeseen.

Lapsiryhmiä voidaan muodostaa joustavasti pedagogisen toiminnan vaatimusten mukaan. Ryhmissä voi olla sekä koko- että osapäivähoidossa olevia lapsia, sekä myös eri ikäisiä lapsia. Lapsiryhmä käyttää käyttöönsä osoitettua toiminta-aluetta.

Lapsia on ryhmässä kolmen kasvatus- ja opetushenkilön suhdelukua vastaava määrä (ks. kohta *3 Lainsäädäntö, määräykset ja ohjeet*). Mitoitusperusteena voidaan käyttää myös pienempiä ryhmäkokoja, jotka vastaavat esimerkiksi kahden kasvatus- ja opetushenkilön suhdelukua.

Ryhmien käyttöön tulevat tilat suunnitellaan yleispäteviksi siten, että eri ikäiset lapset voivat käyttää samoja tiloja. Päiväkodin lapsista yleensä noin 25 % on alle kolmivuotiaita. Liikkumaan opettelevat pienet lapset tarvitsevat enemmän toimintatilaa, kun taas isommat lapset voivat paremmin hyödyntää yhteistiloja. Pienten lasten isompi pinta-alan tarve tulee turvatuksi sillä, että toiminta-alueelle sijoittuvien alle kolmivuotiaita lapsia sisältävien ryhmien koot ovat pienempiä kuin 3…6-vuotiaiden ryhmät.

Liikennetilan määränä päiväkodissa voi olla noin 7 % toimintatilojen hyötyalasta. Tämä tila on laskettu *taulukon 2* huoneisto- ja bruttoaloihin, muttei taulukon hyötyalaan. Suunnitteluratkaisusta riippuen liikennetilan määrä voi vaihdella. Tulee huomata, että erittäin tehokkaissa ratkaisuissa liikenne kuormittaa enemmän toimintatiloja, mitä tulisi kompensoida toimintatilojen väljemmällä mitoituksella. Toisaalta liikennetila voi myös olla lasten käyttöön soveltuvaa. Suurissa toimipaikoissa liikennetilan määrä on suhteellisesti suurempi kuin pienissä.

Pinta-alayksiköt

Hankesuunnitteluvaiheessa tilat merkitään tilaohjelmaan hyötyaloina (hym²), joiden ulkopuolelle jäävät mm. liikenne- ja tekniset tilat.

Huoneistoala (htm²) on yhtä huoneistoa ympäröivien seinien sisäpintojen mukaan laskettu pinta-ala. Huoneistoalaan lasketaan mukaan huonealaan laskettavat alat, sekä väliseinien pinta-alat lukuunottamatta osastoivien ja kantavien seinien alaa.

Rakennuksen kokonaislaajuus määritellään bruttoalana (brm²), joka voidaan arvioida kertomalla hyötyala tehokkuusluvulla (e). Päiväkodin tehokkuusluku vaihtelee 1,3…1,45 riippuen suunnitteluratkaisun tehokkuudesta ja kokoluokasta. Tehokkuusluku kasvaa rakennuksen koon ja kerrosten lukumäärän kasvaessa.

Taulukko 1. *Esimerkkejä päiväkodin ryhmien koosta. Ryhmässä on 2…3 kasvatus- ja opetushenkilöä, lasten lukumäärä vaihtelee ikäryhmän ja osa-aikaisuuden mukaan.*

henkilöstöä /pienet lapset < 3 v.	henkilöstöä /isot lapset 3...6 v.	henkilöstöä /osa-aikaiset lapset*	Ryhmäkoko korkeintaan
3 /12	-	-	12 lasta
-	**2** /14	-	14 lasta
2 /8	**1** /7	-	15 lasta
1 /4	**2** /14	-	18 lasta
-	**1** /7	**1** /13	20 lasta
-	**3** /21	-	21 lasta
1 /4	**1** /7	**1** /13	24 lasta
-	-	**3** /39	39 lasta

*enintään viisi tuntia päivässä kestävässä varhaiskasvatuksessa olevia kolme vuotta täyttäneitä lapsia

Kuva 13. *Päiväkoti Korallissa sali avataan ja suljetaan siirtoseinällä.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Taulukko 2. *Ohjeellinen tilan tarve hyötyaloina. Päiväkotihanke mitoitetaan perustuen suunniteltuun tilapaikkamäärään. Tilaratkaisusta riippuen pinta-aloja voidaan siirtää tilaryhmästä toiseen toimintatilan sisällä. Jos halutaan ohjeellista arvoa tiukempi tilamitoitus, vaatii se erityisen toimivia suunnitteluratkaisuja. Taulukkoa väljempi tilamitoitus voi osaltaan helpottaa varhaiskasvatustavoitteiden saavuttamista.*

Huom! Taulukossa yksikkökoko perustuu ryhmäkokoon, jossa on 8 lasta / 1 kasvattaja. Tiloja mitoitettaessa tulee huomioida, että Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018 muuttui 30.12.2019 siten, että kolme vuotta täyttäneitä lapsia saa ryhmässä olla enintään 7 / 1 kasvattaja.

Tilapaikkamäärä (8 lasta/1 kasvattaja)		**16**	**24**	**32**	**48**	**72**	**96**	**144**	**240**	
Toiminta-alueiden määrä		1	1	2	2	3	4	6	10	
TILARYHMÄ	**TILA (hym²)**	m²	m²	m²	m²	m²	m²	m²	m²	**HUOMAUTUKSET**
I Lasten toiminta-alueet										
	omat toimintatilat	60	90	120	180	270	360	540	900	jaetaan tarpeen mukaan; osa voidaan siirtää yhteisiin toimintatiloihin
	wc-pesutilat	8	12	16	22	33	44	66	110	esim. 12 m² wc-pesutila sisältää 3 pesu- ja wc-allasyksikköä
	aula/eteinen	12	18	24	36	46	58	86	144	eteis- ja märkäeteistilat voivat olla yhteisiä eri toiminta-alueiden kesken
	märkäeteinen	10,5	12	15	20	32	36	54	90	
yht. m²		90,5	132	175	258	381	498	746	1244	
II Lasten yhteistilat										tarvittaessa myös iltakäyttöön
	yhteiset toimintatilat	25	45	50	75	120	140	202	312	esim. ryhmä- tai pienryhmähuone, sali, työpaja, verstas, varastot
	kotikeittiövarustelu	4	4	5	5	5	6	6	10	muun tilan yhteydessä
	ruokailutila	3	3	4	6	8	40	60	100	1...3 toiminta-aluetta: monikäyttötila yli 4 toiminta-aluetta: erillinen tila Tilan voi jakaa toisinkin toimintatilan kokonaispinta-alan puitteissa.
	esteetön wc	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	10	jokaiseen kerrokseen
yht. m²		37,5	57,5	64,5	91,5	138,5	191,5	273,5	436,0	
	toiminta-alueet ja yhteistilat I+II	128	190	240	350	520	690	1020	1680	
	toimintatilaa / tilapaikka	8,00	7,90	7,48	7,28	7,22	7,18	7,08	7,00	
III Henkilökuntatilat										
	toimisto-/neuvottelu-/ työtilat	12	18	18	18	25	30	40	60	
	puku- ja pesutilat, wc	10	12	12	18	20	25	30	40	henkilöstömäärän mukaan
yht. m²		22	30	30	36	45	55	70	100	
IV Huoltotilat										
	keittiö aputiloineen	30	32	34	36	40	42	50	65	ruokapalveluratkaisun mukaan
	siivous ja vaatehuolto	7	9	11	12	13	15	18	20	
	varastot	3	4	5	6	7	8	12	15	
yht. m²		40	45	50	54	60	65	80	100	
I...IV yht. m²		**190**	**265**	**320**	**440**	**625**	**810**	**1170**	**1880**	
	brm²-arvio	251	349	422	580	824	1069	1544	2482	kerroin 1,32; tilaratkaisusta riippuen
	htm²-arvio	213	296	358	492	699	907	1310	2106	kerroin 1,12; tilaratkaisusta riippuen
	huoneistoalaa/tilapaikka	13	12	11	10	10	9	9	9	tilaratkaisusta riippuen
Ulkotilat										
	ulkoleikkitila	320	450	600	800	1200	1600	2400	4000	kaupunkialueilla usein vähemmän, voidaan kompensoida lähipuistoilla
	lasitettu kuisti	6	8	10	14	20	26	40	60	
	sadekatos	6	8	10	12	20	26	40	60	rattaiden säilytys
	suoja vaunuille	6	8	10	10	10	10	10	10	
	ulkovälinevarasto	3	4	6	10	15	20	30	40	

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

6 TILAKOHTAISET OHJEET

Tilojen suunnittelun lähtökohtana on tiloissa tapahtuva toiminta. Tilanimikkeet ja -järjestelyt voivat vaihdella toteutusmallien mukaisesti. Varsinkin monitilaratkaisuissa tilaryhmien rajat ovat liukuvia, mutta toiminnoille tulee aina löytyä riittävä tilavaraus.

Tilakohtaiset ohjeet on jaoteltu

- toiminta-alueisiin
- yhteistiloihin
- henkilöstötiloihin
- ruokapalvelutiloihin
- huolto- ja varastotiloihin
- teknisiin tiloihin.

Lähtökohtaisesti päiväkodin kaikki tilat ovat lasten käytössä, poikkeuksena ovat henkilökunta- ja tekniset tilat sekä keittiö- ja siivoustilat, jotka eivät hygienia- ja turvallisuussyistä sovellu lasten käyttöön.

6.1 Toiminta-alueet

Toiminta-alue on päiväkodin toistuva tilayksikkö, jonne sijoittuvat toimintatilat, märkäeteis- ja eteistilat sekä wc- ja pesutilat. Toiminta-alueen tiloja voi käyttää päivittäin useampi lapsiryhmä.

Toimintatilat

Toimintatiloja suunnitellessa mitään tilaa ei osoiteta pelkästään yhtä tiettyä tarkoitusta varten. Kaikki tarvittavat toiminnot tulee olla toteutettavissa näissä tiloissa. Osa tiloista varustetaan vesipisteellä. Osan tiloista tulee soveltua lepoon ja rauhoittumiseen.

Tilojen toimivuus, turvallisuus ja pedagoginen käyttö ei saa kärsiä muunneltavuuden takia. Myös sähkönjakelun, valaistuksen ja ilmanvaihdon tulee soveltua erilaisiin käyttötilanteisiin, ja erityistä huomiota tulee kiinnittää akustiikan suunnitteluun.

Avoimissa tilaratkaisuissa tilanjakajina on luontevaa käyttää irtokalusteita, akustisia verhoja ja muita akustisia vaimennuselementtejä. Ääneneristystä tavoiteltaessa liukuovet, verhot tai kalusteet eivät ole kuitenkaan riittäviä ratkaisuja.

Tavoitteena on suunnitella tilat yleispätevästi ja eri ikäryhmien toimintaan sopiviksi. Tilat ovat yleensä erillisiä ja eri kokoisia, ja ne sijoitetaan helposti hahmotettavasti eri puolille päiväkotia. Esimerkiksi yksi tiloista on muita suurempi ja yksi tiloista pienempi pienen ryhmän toimintaa varten. Jotta tila saadaan tehokkaaseen käyttöön, tilojen tulisi olla yhteydessä toisiinsa. Toimintatilojen läpikuljettavuutta tulee kuitenkin välttää. Tilat voivat myös avautua joko osittain tai kokonaan viereisiin eteis-, käytävä- ja aulatiloihin, jolloin tilat muodostuvat luonteeltaan avoimiksi ja liikennetilasta saadaan lisää toimintatilaa.

Tilat voidaan suunnitella niin, että lapsiryhmän käyttöön jää yksi oma toimintatila (kotipesä) ja muu tila on lapsiryhmien käytössä olevaa yhteistilaa. Vierekkäisissä toimintatiloissa niiden välille sijoitettava liukuovi lisää monikäyttöisyyttä.

Päivälevon ja ruokailun ratkaisut ovat keskeisiä suunnittelun kohteita päiväkodeissa. Pienemmät lapset tarvitsevat enemmän lepoon soveltuvaa tilaa päiväunien takia, kun taas osalle vanhemmista lapsista riittää hiljentymishetki muiden nukkuessa.

Kun lepoon suunniteltu tila mitoitetaan 30 m² suuruiseksi, tilaa voidaan käyttää noin 15 lapsen lepotilana. Valinta kiinteiden ja siirrettävien lepokalusteiden välillä vaikuttaa tilojen mitoitukseen ja muihin järjestelyihin, kuten varastotilan tarpeeseen.

Jos päiväkodissa ei ole erillistä salitilaa, voidaan joku ryhmätiloista mitoittaa ja kalustaa siten, että sitä voidaan tarvittaessa käyttää koko päiväkodin yhteisenä sali- ja juhlatilana. Tällöin tilaa tulisi voida laajentaa yhdistämällä se toiseen toiminta- tai aulatilaan.

Kuva 14. *Sisäänkäyntitilojen läheisyyteen voidaan suunnitella yhteiskäyttöinen kotikeittiön sisältävä tila, jossa eri aikaan aamulla saapuvat lapset syövät aamupalan ja aloittavat leikit ja josta työntekijät johdattavat lapset aamupäivän toimintaan sitä mukaa, kun lapsia saapuu paikalle. Päivän aikana yhteiskäyttöiset tilat kokoavat lapset ja henkilökunnan ruokailemaan, liikkumaan ja päiväkodin yhteisiin hetkiin. Illan viimeiset lähtijät noudetaan tästä samasta yhteistilasta.*

Toimintatilojen kalusteet ja varusteet

Tilojen tulee olla kalustettavissa erilaisia vaihtoehtoisia toimintoja varten. Osa käytettävistä kalusteista on lasten kokoa ja osa aikuisille mitoitettuja. Ne voivat olla myös korkeussäädettäviä. Erilaiset pehmeät kalusteet kuten patjat, säkkituolit ja pallit ovat osoittautuneet monikäyttöisiksi leikeissä.

Avohyllyjä ja säilytyskaappeja tarvitaan lasten leikki- ja toimintavälineille. Seinille sijoitetaan kiinnityspintaa ja ripustusjärjestelmiä. Tilat varustetaan valkotauluilla ja digitaalisella opetusteknologialla. Toimintatilaan sijoitetaan yleensä myös vesipiste. Mittakaavaltaan säilytystilat ja -kalusteet tulisi olla sellaisia, että lapset itse voivat ottaa esille ja asettaa paikoilleen välineitä ja materiaaleja.

Toimintatiloissa, joissa sekä levätään että leikitään, edellytetään sängyiltä siirrettävyyttä. Vaihtoehtoina valmiskalusteissa ovat joko seiniä kiertävät kaappisängyt, jotka ovat kiintokalusteita, tai pinottavat kevytsängyt. Lisänä voidaan käyttää irtopatjoja. Jos käytetään patjoja tai pukkisänkyjä, niille tarvitaan säilytyskaapit tai varastotilaa. Vuodevaatteille tarvitaan säilytystilaa vastaavasti.

Kuva 15. *Päiväkoti Ranta. Toimintatila on täynnä mahdollisuuksia.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Sisäänkäynti, aula/eteinen ja märkäeteinen

Päiväkodissa on tyypillisesti oma sisäänkäynti kullekin toiminta-alueelle. Ne suunnitellaan siten, että myös huoltajien ja muiden vieraiden on helppoa ja miellyttävää tulla vierailulle. Kaikki toiminnot edellyttävät riittävää tilaväljyyttä.

Eteistilaa varataan tilapaikkaa kohden 0,6...0,9 m². Eteistilan voi rakentaa suurempana palvelemaan kahta lapsiryhmää. Tehokkaampi tilaratkaisu edellyttää eteistilan vuorokäyttöä.

Eteistila voi toimia myös monikäyttöisenä aulatilana, johon liittyvät pesu/wc-tilat sekä lapsiryhmien käytössä olevat toimintatilat. Aulasta on yhteys yhteistiloihin (pienryhmätila, sali ja kotikeittiö) sekä mahdollisesti myös henkilöstötiloihin. Suunnitteluratkaisu sallii muitakin toimintoja kuin ulkovaatteiden pukeminen, riisuminen ja säilytys.

Märkäeteiseen varataan yhtä tilapaikkaa kohden tilaa 0,33...0,5 m². Sen toimintoja ovat lasten ja henkilökunnan märkien ja kuraisten vaatteiden ja jalkineiden pesu, kuivatus ja säilytys. Suositeltavaa on sijoittaa märkäeteinen tuulikaapin/sisäänkäynnin yhteyteen omaksi erilliseksi tilakseen, josta on yhteys eteiseen.

Märkäeteisen yhteyteen voidaan vaihtoehtoisesti suunnitella erillinen kuivaushuone, joka korvaa märkäeteiseen sijoitettavat kuivauskaapit ja sähköiset kengänkuivaustelineet.

Märkäeteisen lattiaan ja seiniin valitaan kosteudenkestävä materiaali, lattiassa tulee lisäksi olla liukueste.

Käytävät ja liikennetilat

Käytäviä ja liikennetiloja käytetään tilasta toiseen liikkumisen lisäksi leikkimiseen ja pelaamiseen. Seinille voidaan sijoittaa kiipeilytelineitä, kiinnityspintaa ja lattioihin voi maalata tai leikata matosta leikkiruutuja tai autoratamerkintöjä. Tilatehokkuutta ja joustavuutta lisää, jos lasten käytössä olevat huonetilat voidaan avata käytävätilaan siirtoseinin tai liukuovin. Avoimissa tilaratkaisuissa, joissa käytävätila minimoidaan, suunnitellaan sisäiselle liikenteelle tarkoitetut väylät.

Sisäänkäynnin ja eteisen toimintoja:

- *lasten tuonti ja haku, huoltajien ja henkilökunnan vuorovaikutus*
- *kirjaaminen läsnä- tai poissaolevaksi*
- *lasten ja henkilökunnan ulkovaatteiden pukeminen/riisuminen*
- *lasten vaatteiden ja jalkineiden säilytys; ulko- ja sisävaatteet ja -jalkineet, varavaatteet*
- *henkilökunnan ulkoiluvaatteiden säilytys.*

Eteisen kalusteet, varusteet ja laitteet

- *naulakkoa 250...300 mm/tilapaikka, syvyys 300...400, sisältäen: varavaatekaappi/hylly, hylly myssyille, vaatekoukusto (4 koukkua/tilapaikka), säilytystila (ritilä) kengille ja sisätossuille. Erottamalla kunkin lapsen naulakko-osa ja myssyhylly väliseinämällä voidaan ehkäistä täiden leviämistä.*
- *lokerikko lasten henkilökohtaisille tavaroille*
- *pukeutumispenkki tai tuoleja*
- *henkilöstön ulkovaatekomero*
- *naulakko vierailijoille*
- *peili ja kiinnityspintaa ilmoituksille ja lasten piirustuksille.*

Naulakkopaikkoja varataan mitoituksena käytettävän tilapaikkamäärän mukaisesti. Satunnaisesti ylittyviin lapsimääriin varaudutaan lisäämällä paikkoja noin 7 %. Eteistilan naulakot kannattaa jakaa pienempiin yksiköihin. Myös aikuisille varataan vaatesäilytystilaa.

Istuimet mitoitetaan lapsille sopiviksi. Matalien penkkien päällä lapset voivat myös seistä aikuisten auttaessa haalareita ja kenkiä jalkaan. Aikuiset voivat myös istua tarkoitusta varten suunnitellulla penkillä lapsia auttaessaan. Osa penkeistä voi olla korkeudeltaan 450…500 mm, sillä lapsia tuovat ja hakevat myös isovanhemmat. Myös satulatuoleja voidaan käyttää.

Kalusteet ja varusteet voidaan toteuttaa monella tavalla, joten luettelo on esimerkinomainen. Osa eteistilan vaatesäilytyskalusteista voidaan sijoittaa toiminnallisuuden niin vaatiessa märkäeteiseen, mikä otetaan huomioon tilojen mitoituksessa.

Märkäeteisen kalusteet, varusteet ja laitteet

- *kuivaushylly jalkineille 200 mm/tilapaikka, saappaille tappihylly, alle erillinen hiekankeräystaso*
- *kuivaustankoa haalareille 45...50 mm/tilapaikka*
- *säilytystila jalkineille, 250 mm/tilapaikka*
- *valutustankoa ja ripustuskoukkuja kurahousuja varten 45...50 mm/tilapaikka*
- *1...2 kuivauskaappia/toiminta-alue, (toinen teknisille tekstiileille soveltuva kondensoiva malli) tai erillinen kuivaustila*
- *kurapesusuihku ja rst-pesuallas noin 600 X 500 X 300 mm, tarvittaessa rst-taso, pyöristetyt nurkat*
- *saippua-annostelija ja käsipyyheteline*
- *pesuharja ja hiekanerotuskaivo lattiaritilällä (kurahousuasuisen lapsen suihkutus)*
- *kiinnityspintaa tai infonäyttö ilmoituksille.*

Allastasot ja osa ripustus- ja säilytystangoista märkäeteisessä mitoitetaan aikuisten käyttäjien mukaan. Kurapesusuihku on mahdollista sijoittaa myös ulos sisäänkäynnin yhteyteen, jolloin märkäeteisessä tarvitaan eri allas sekoittajineen.

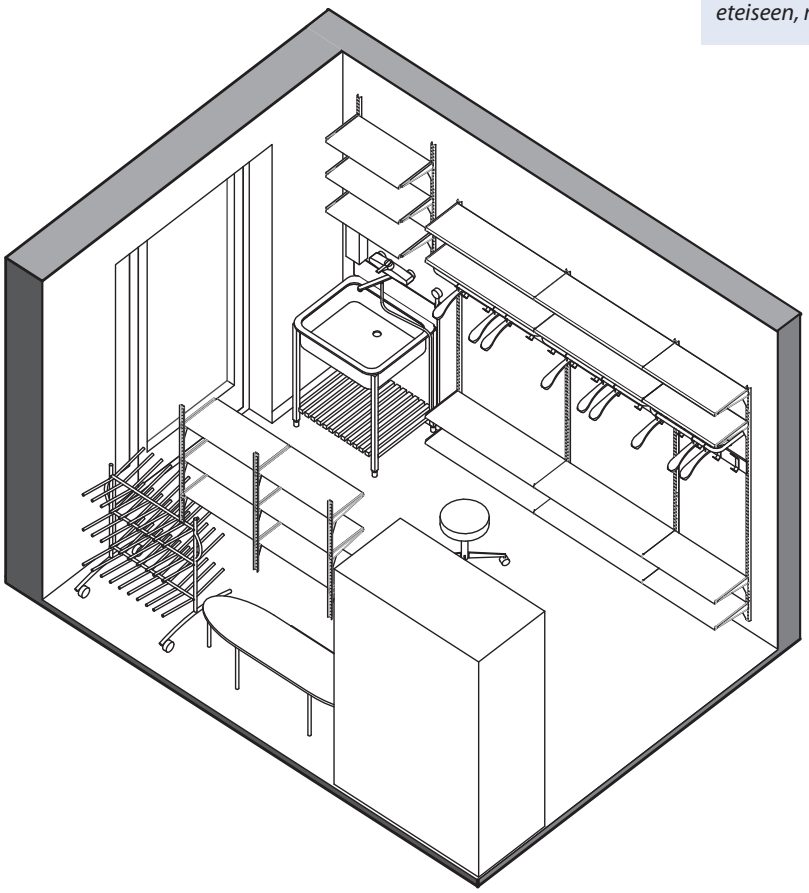

***Kuva 16.** Esimerkki märkäeteisen kalustuksesta ja varustelusta. Tilan koko 10,5 m².*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Wc- ja pesutilat

Wc- ja pesutilaa varataan yhtä tilapaikkaa kohden 0,4...0,5 m². Wc-tila voi avautua eteiseen tai toimintatilaan, mutta ei suoraan ruokailutilaan. Jos suunnittelussa päädytään ovettomaan ratkaisuun, ilmanvaihdon toimintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Yksi wc-tila sijoitetaan ulkoilupihalta helposti saavutettavaksi, esimerkiksi märkäeteisen yhteyteen. Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon hygienia ja yksityisyyden suoja.

Wc- ja pesuallaspaikkoja tarvitaan yksi aina alkavaa kymmentä lasta kohden. Lisäksi isommilla lapsilla tulee olla käytössä suihku ja pienimmillä pesu- ja vaipanvaihtopaikka.

Wc-istuimina käytetään normaalikokoisia wc-kalusteita, joiden käytettävyyttä tarvittaessa autetaan tukevilla astuintasoilla. Lattia- ja seinäpintojen materiaalit ovat kosteudenkestäviä, lattiassa on lisäksi liukueste.

Wc-paikat erotetaan noin 1300 mm korkein jakoseinin, jotka toteutetaan teräsrunkoisina ja massiivimuovilevy- tai laminaattipintaisina. Ovet ovat 600…700 mm leveitä ja niissä on sormiraot tai suojaus. Salvan on oltava aikuisen avattavissa seinän yli.

Käsienpesualtaat sijoitetaan pesutilaan, erillisten wc-tilojen kohdalla myös wc-tilaan. Vesihanat toteutetaan mielellään automaattisesti toimivina. Hanan juoksuputki toteutetaan riittävän pitkänä, että lapset pystyvät omatoimisesti pesemään kätensä. Wc-tilat toteutetaan lattiakaivollisina. Lattiakaivo sijoitetaan puoliksi altaan alle.

Hoitopöydän korkeus ja hoitopöytään liittyvät säilytyskaapit ja käsienpesuallas mitoitetaan aikuisen käyttäjän mukaan. Hoitopöydän korkeus voi olla sähköisesti säädettävä.

Muiden käsienpesualtaiden ja ripustuskoukkujen korkeus sovitetaan lapsen mittakaavaan. Osa kalusteista, esimerkiksi hoitopöytä, voidaan rakentamisvaiheessa jättää toteuttamatta, mutta tällöin tilojen suunnittelussa on varauduttava varauksin mahdolliseen jälkiasennuksiin.

Eritetahrapakki sisältää eritetahradesinfektioon sopivan desinfektioaineen, käsihuuhteen, kertakäyttöpyyhkeitä, suojakäsineitä ja roskapusseja. Pakkeja sijoitetaan päiväkodin tiloihin useita esimerkiksi pesutiloihin tai siivouskomeroihin.

Wc/pesutilan kalusteet, varusteet ja laitteet

- *1 wc-paikka /10 tilapaikkaa*
- *1 käsienpesuallas /10 tilapaikkaa; h= 500...700...850 mm, sijoitetaan wc-altaan yhteyteen ja varustetaan käsisuihkulla*
- *pyllynpesuallas; liikuteltava allas voidaan siirtää niihin tiloihin, joissa on pieniä lapsia*
- *1 potanpesupaikka (rst-allas) tai käsisuihku+miniallas/48 tilapaikkaa; pienten lasten käytössä oleviin wc-pesutiloihin*
- *säilytyskaluste vaipoille ja hoitotarvikkeille edellisen yhteyteen*
- *säiliö käytetyille vaipoille*
- *peilit, saippua-annostelijat*
- *paperipyyheteline tai kangaspyyheratkaisu*
- *tarvittaessa pyyhekoukut henkilökunnan käyttöön*
- *pottahylly 1400 mm/24 tilapaikkaa*
- *suihkuallas, 1...2 kpl/48 tilapaikkaa*
- *hoitopöytä, 1 kpl / 48 tilapaikkaa; esimerkiksi seinämalli, jonka voi kääntää ylös seinälle ja jossa on korkeussäätömahdollisuus.*

Varastot

Varastotiloissa säilytetään leluja, askartelumateriaaleja, roolileikkivarusteita sekä liikunta- ja musiikkileikkien välineitä. Varastotilaa tarvitaan 2...4 m² toiminta-aluetta kohti. Tilan koko ja sijainti riippuu suunnitteluratkaisusta ja se voi sijaita myös yhteistilojen yhteydessä. Tilan käytössä pyritään sujuvuuteen ja siellä voivat asioida myös lapset.

Varastotilan lisäksi voidaan käyttää pariovilla varustettuja leveitä hyllykomeroita, joissa on tukevat säädettävät hyllyt. Avoimissa tilaratkaisuissa pyörillä liikuteltavat säilytyskalusteet voivat toimia tilanjakajina.

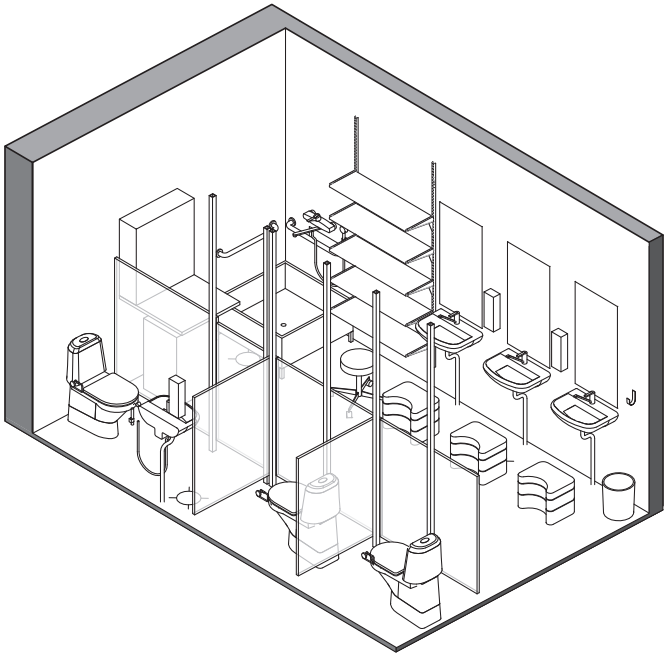

Kuva 17. *Esimerkki wc- ja pesutilan kalustuksesta ja varustelusta. Tilan koko 16 m².*

Wc/pesutilojen toimintoja:

- *wc-käynnit ohjatusti tai itsenäisesti*
- *vaipan vaihto ja pyllyn pesu*
- *muu henkilökohtainen hygienia; käsien ja kasvojen pesu ja kuivaaminen sekä kampaaminen, ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa hampaiden pesu*
- *peilin edessä tapahtuvat tekeminen*
- *pottien pesu ja säilytys*
- *vaippojen, pyyhkeiden ja varavaatteiden säilytys puhtaina ja likaisina.*

Kuva 18. *Pesuhuoneen kalusteita ja varusteita päiväkoti Pajalahdessa.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

6.2 Yhteistilat

Yhteistiloja käyttävät kaikki päiväkodin lapset. Näitä ovat perinteisesti sali-, liikunta-, työpaja- ja kerhotilat, monitilaratkaisuissa taas suurin osa päiväkodin tiloista toteutetaan yhteiskäyttöisinä tiloina.

Tilojen suunnittelussa pyritään pedagogisen toiminnan sujuvoittamiseen, joustavuuteen ja monikäyttöisyyteen. Taidekasvatuksen vaatimiin tila- ja varusteluratkaisuihin tulee kiinnittää huomiota; esimerkiksi musiikki, kuvataide, teatteri, tanssi ja veisto- ja rakentelutyö tarvitsevat kaikki omia erityisratkaisujaan. Osa yhteistiloista varustetaan vesipisteellä ja tarvittaessa lattiakaivolla. Jos tilassa halutaan käyttää irtoaltaita vesileikkeihin, tila varustetaan lattiakaivolla, lattia vesieristetetään ja ovet varustetaan kynnyksillä.

Käytetyt tilanimikkeet ovat vaihtoehtoisia ja osin päällekkäisiä, joten hankesuunnitteluvaiheessa tutkitaan mitkä nimikkeet ja toiminnot soveltuvat parhaiten suunniteltavaan päiväkotiin.

Sali- ja liikuntatilat

Pienissäkin päiväkodeissa tarvitaan tilaa liikkumiseen sekä yhteisiä juhlia ja tapahtumia varten. Riittävä tila voidaan järjestää varustamalla vierekkäiset tilat avattavalla liukuseinällä. Myös isommissa saleissa liukuseinien käytöllä voidaan lisätä salin käyttöarvoa, paitsi mahdollistamalla suuremmat tilaisuudet, myös tarjoamalla esimerkiksi näyttämötilan salin oheen. Jos salitilaan suunnitellaan usein tapahtuvaa ulkopuolista käyttöä, sali tarvitsee oman sisäänkäynnin eteis- ja esteettömine wc-tiloineen.

Salitilan vähimmäiskoko on 40 m², jolloin se toimii yhden pienryhmän (14...18 lasta) liikuntatilana. Sali tulisi suunnitella siten, että sen lävitse ei kulje läpikulkuliikennettä.

Salitilat toteutetaan toiminnan tarpeiden ja akustiikan vaatimusten vuoksi muita tiloja korkeampina. Vapaan korkeuden tavoitteena on 4...6 m. Salin yhteyteen sijoitetaan varasto- ja säilytystilaa noin 10 m².

Työpaja- ja verstastilat

Tila toimii kuin tavallinen toimintatila, mutta on koko päiväkodin ja usein myös ulkopuolisten käytössä. Tila varustetaan vesipisteellä ja lattiakaivolla. Varastojen tarve ja sijoitus ratkaistaan käyttötarkoituksen ja käyttäjämäärän mukaan.

Pienryhmätila

Pienissä päiväkodeissa pienryhmätilat liittyvät usein toimintatiloihin, jolloin ne ovat tehokkaassa käytössä. Pienryhmätilojen käyttö edellyttää usein henkilöstön läsnäoloa, joten yhteistilojen yhteydessä ne jäävät helposti vähemmälle käytölle.

Toiminta-aluetta kohden varataan yleensä vähintään yksi pienryhmätila. Pienryhmätilan koko on 10...15 m².

Kotikeittiö

Kotikeittiössä opetellaan lasten keittiötöitä ja -taitoja: ruuanlaittoa, leipomista ja astioiden pesua. Myös väli- ja aamupala voidaan valmistaa siellä. Usein kotikeittiö toimii henkilöstön taukotilana tai kahvihuoneena.

Kotikeittiö vastaa kalusteiltaan ja luonteeltaan asunnon keittiötä. Se voi olla myös yhdistetty pienryhmätilaan tai päiväkodin yhteiskäyttö- tai asukastoimintatiloihin, jolloin keittiökalusteet kuuluvat tämän tilan varusteluun. Sen koko vaihtelee 8...20 m², riippuen tilaan sijoitettavan pöytätilan määrästä. Monitilaratkaisuissa voi riittää tilaan sijoitettava noin 5 m²:n kokoinen kotikeittiönurkkaus.

Kotikeittiökalusteet mitoitetaan pääosin aikuisten työskentelykorkeudelle, mutta osa työskentelytasoista voidaan sijoittaa lapsille sopivalle korkeudelle. Lasten toimintaa varten kalusteet varustetaan ulosvedettävällä korokkeella tai hankitaan tukeva jakkara.

Kuva 19. *Korkea salitila on akustoitu kauttaaltaan.*

RT 96-10503 Esiintymistilat
RT 97-11146 Sisäliikuntatilat

Salin kalusteet, varusteet ja laitteet *määritellään käytön perusteella. Salin on oltava pimennettävissä ja sen valaistus varustetaan esitystilanteita varten ohjauksella. Mahdollisia varusteita ovat esimerkiksi*

- *valkokangas*
- *liikuntavälinekisko köysineen ja renkaineen*
- *puolapuut*
- *laminoidusta lasista valmistettu peili tai nukketeatterivälineet*
- *äänentoistolaitteet*
- *kiinteällä äänentoistojärjestelmällä varustettuihin tiloihin asennetaan induktiosilmukka.*

Pienryhmätilan mahdollisia toimintoja:

- *jakotila*
- *muutaman lapsen rauhallinen leikkitila*
- *huoltajien ja henkilökunnan väliset keskustelut; äänieristystarve, palvelupistesilmukka ja hätäpoistumisovi*
- *kirjasto*
- *askartelutila, verstas tai ateljee; vesipiste, lattiakaivo, tarvittavat säilytys- ja muut kalusteet.*

RT-103085 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Turvallisuuden suunnittelu.

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Ruokailutila

Ruokailu voidaan järjestää toiminta-alueella, ja varsinkin pienimmät lapset ruokailevat usein omissa tiloissaan. Suurissa toimipaikoissa ruokailu kannattaa järjestää käyttöön osoitetussa omassa tilassaan, joka ruoka-ajan ulkopuolella palvelee muita päiväkodin tilatarpeita. Myös aula- ja käytävätilat voidaan suunnitella ruokailutilan osiksi. Yhteistä ruokailutilaa lapsiryhmät käyttävät porrastetusti.

Ruokailutilan on oltava helposti saavutettavissa keittiöstä. Suurissa päiväkodeissa voidaan tarvita useampi ruokailutila ja useampikerroksisissa päiväkodeissa ne sijoitetaan hissin läheisyyteen.

Ruuanjakelun, kuten linjaston ja lämpö- tai jakeluvaunujen, tilantarve huomioidaan suunnittelussa. Akustiseen vaimennukseen tulee kiinnittää huomiota.

Kuva 20. *Toiminta-alueen ruokailutila toimii myös leikin ja oppimisen tilana.*

Esteetön wc

Päiväkotiin sijoitetaan yksi esteetön molemmin puolin käytettävissä oleva wc-tila. Se sijoitetaan yhteistilojen läheisyyteen. Jos esteettömiä wc-tiloja on kaksi, ne voivat olla vain toiselta puolelta käytettäviä, niin että toinen on toisen peilikuva käyttösuunnan suhteen. Jos päiväkotikäytössä on useampi kerros, esteetön wc-tila sijoitetaan kuhunkin kerrokseen. Wc-tiloissa tulee olla lattiakaivo.

Erityisryhmille tarkoitetuissa päiväkodeissa on esteettömille wc-tiloille erityistarpeita, kuten tarve suuremmalle suihkutilalle mahdollisine apuvälineineen ja vaipanvaihtopöydälle, jotka suunnitellaan tilavarauksineen käyttäjän asiantuntemukseen nojautuen.

RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

Iltakäytön tilat

Sali- tai monitoimitila, kerhotila ja kotikeittiö sekä usein pienryhmätilatkin soveltuvat myös asukastoimintaan ja muuhun iltakäyttöön. Jos tiloja käytetään erilaisiin iltatilaisuuksiin, tulee niiden olla kulunvalvonnallisesti erotettavissa muista tiloista. Tiloihin voidaan suunnitella erillinen iltasisäänkäynti. Tietoturvaan tulee kiinnittää huomiota; esimerkiksi lasten nimiä ei saa näkyä iltakäyttäjille.

Iltakäyttäjillä on oltava käytössään riittävästi wc-tiloja, vähintään esteetön wc-tila. Jos kotikeittiö on iltakäytössä, varataan iltakäyttöä varten siivousvälineet.

Tilojen ulkopuolisille *tarkoitettuja toimintoja voivat olla:*
- *pienen osapäiväryhmän tila*
- *ulkopuolinen kerho- tai asukastoiminta tai kokoustila*
- *vanhusten ruokailu- ja korttelitupatoiminta*
- *leikkipuistotoiminnan yhteydessä koululaisten tukitilana*
- *askartelu- tai työpajatoiminta.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

6.3 Henkilökunnan tilat

Työ-, toimisto- ja neuvottelutilat

Työ-, toimisto- ja neuvottelutiloissa tapahtuu toiminnan suunnittelu, hallinnolliset tehtävät sekä neuvottelut henkilöstön, asiantuntijoiden ja huoltajien kanssa.

Työ-, toimisto- ja neuvottelutilaa varataan vähintään 0,35 m² tilapaikkaa kohti. Tilaan varataan yksi työpiste alkavaa kuutta kasvatushenkilöä kohden, kuitenkin vähintään kaksi työpistettä. Pienissä päiväkodeissa voi riittää yksi monitoimityötila, mutta yleensä tarvitaan ainakin kaksi tilaa hallintoon ja suunnitteluun liittyviä töitä varten sekä neuvottelutilaksi. Työ- ja neuvottelutilojen tulee olla rauhallisia ja hälinältä suojattuja.

Päiväkodin johtajalla tulee olla oma pysyvä työpiste, tai, jos hän on myös hallinnollinen johtaja, hänen käyttöönsä varataan oma toimistotila.

Tiloissa tulee olla myös mahdollisuus ottaa vastaan 1...2 asiakasta ja käydä neuvotteluja huoltajien ja varhaiskasvatuksen eri toimijoiden kanssa. Neuvotteluun käytettävän tilan tulee olla suljettavissa muulta hälinältä ja siltä tulee olla kaksi poistumistietä (ks. *RT-103085 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Turvallisuuden suunnittelu*). Neuvottelutila voi toimia henkilöstön kahvi-, lepo- ja taukotilana, tai neuvotteluun voidaan käyttää päiväkodin yhteistiloja, kuten kotikeittiötä, pienryhmätiloja tai kerhotilaa.

Tietoturvaan tulee kiinnittää huomiota, työhuoneen lukittavuudella, tai työpisteessä lukittavalla laatikostolla sekä tietoteknisin ratkaisuin. Hallinnon asiakirjojen säilytystä varten tarvitaan lukittava kaluste.

Toimistotilat kalustetaan tavanomaisilla toimistokalusteilla. Suositeltavaa on, että työpöydät ovat sähköisesti korkeussäädettäviä. Satunnaisesti päiväkodin tiloissa toimivien tukipalveluiden, kuten erilaiset terapeutit ja erityislastentarhanopettaja, tilantarve ja varustelu tulee ottaa huomioon.

Työtilan välittömään läheisyyteen sijoitetaan materiaalivarasto. Lääkkeiden säilyttämistä varten tiloihin sijoitetaan lukittava säilytyskaluste. Kylmässä säilytettäville lääkkeille tarvittava jääkaappi sijoitetaan lukittavaan tilaan.

Keittiöhenkilöstölle varataan työpiste keittiötilan yhteyteen tai sen välittömään läheisyyteen.

RT 95-10718 Toimistotilat, työpistesuunnittelu ja -mitoitus

Kuva 21. *Henkilökunnan tila, joka sopii työ- ja taukotilaksi sekä tarvittaessa neuvotteluihin.*

Henkilöstötilat

Henkilöstötiloja ovat pukuhuone-, wc- ja suihkutilat sekä ruokailu- ja lepotila. Ne voidaan ratkaista monin eri tavoin keskitetysti tai hajasijoittamalla tiloja toimintatilojen yhteyteen. Ratkaisussa otetaan huomioon tasapuolisesti eri sukupuolet sekä sijaisten ja harjoittelijoiden säilytystarpeet. Pukuhuoneen yhteyteen varataan tarvittavat wc- ja pesupaikat.

Wc-tiloja varataan 1 wc jokaista alkavaa 15 työntekijää kohden. Henkilökunnan wc:n tulee sijaita lähellä työtiloja, yleensä toimintatilojen lähellä. Jos päiväkoti on useampikerroksinen, kussakin kerroksessa tulee olla myös henkilökunnalle wc.

Suihkuja varataan noin 1 kpl/25 henkeä. Suihkutila voi olla yhteinen, jolloin se sijoitetaan niin, että se on kaikkien tavoitettavissa, esimerkiksi molemmin puolin lukittavana miesten ja naisten pukutilojen välissä.

Pienillä alle kymmenen hengen työpaikoilla riittää yksi yhteinen wc ja pienissä toimipaikoissa voidaan poikkeustapauksissa hyväksyä yhteinen pukuhuone. Ratkaisu hyväksytetään työsuojeluorganisaatiolla.

Henkilöstön lepotila sijoitetaan ruokailu-, kokous- tai pukutilojen yhteyteen. Lepotila voi olla esimerkiksi sohva tai laveri suojaisessa nurkkauksessa.

RT 94-10969 Pysyvien työpaikkojen puku-, pesu ja wc-tilat

Kuva 22. *Pukuhuone. Jokaiselle työntekijälle varataan 300...500 mm leveä lukittava vaatekaappi tai lukittava lokero ja avonaulakkotilaa. Keittiö- ja siivoushenkilöstölle varataan vähintään 400 mm leveä kaksiosainen lukittava vaatekaappi henkeä kohti.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

6.4 Keittiö

Päiväkodissa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala, ympärivuorokautisessa päiväkodissa myös muut ateriat. Aterioissa huomioidaan erityisruokavaliot. Lisäksi päiväkodin toimintaan kuuluu tapahtumia ja toimintoja, joiden tarjoiluihin tarvitaan keittiötä.

Ruokapalvelutilojen toimintojen suunnitteluun vaikuttavat:

- hygieniavaatimukset
- lähetysten vastaanotto, käsittely, varastointi
- ruokapalveluratkaisusta riippuen ruuan esivalmistus, valmistus, kuumennus ja tarjoilu
- ruuan jakelutapa ja yhteydet ruokailutiloihin
- ruokapalveluratkaisusta riippuen astioiden pesu tai pakkaaminen pestäväksi
- poisvietävien tarvikkeiden ja jätteen käsittely, välivarastointi
- mahdollinen valmiin ruuan lähetys, esimerkiksi toiseen toimipaikkaan tai leikkipuistoon
- mahdolliset ulkopuoliset ruokailijat.

Keittiön suunnittelu alkaa ruokapalveluratkaisun valinnalla, joka voi olla keskus/alue-, valmistus-, kuumennus- tai jakelukeittiö. Tyypillisesti pienissä päiväkodeissa käytetään jakelukeittiötä, joka vaatii vähäisimmän pinta-alan. Usein kuitenkin pyritään hyödyntämään cook-chill-työnkulkua, jolloin ruoka toimitetaan päiväkotiin muutaman kerran viikossa. Tämä vaatii lisätilaa ruoan säilytykseen ja laitteiston kuumennusta varten.

Keittiön tiloja ovat:

- vastaanottotilat/tuulikaappi, kylmä- ja muut varastot
- mahdolliset jakelu- ja pakkaustilat sekä lähetystila
- tuotantotilat
- astioiden palautus-, pesu- ja säilytystilat
- siivoustilat, laitehuoltotila
- toimistopiste tai tarvittaessa erilliset toimistotilat
- henkilöstötilat, jotka voivat olla erilliset tai muun henkilökunnan kanssa yhteiset.

Keittiön sijoittelussa huomioidaan huoltoajoyhteys ja sijainti suhteessa jätehuoltotiloihin. Tavaraliikenteessä on huomioitava kuumana tuotavien kuljetettavien ruokavalmisteiden kuumaketjun ylläpito sekä kylmänä toimitettavien ruokatarvikkeiden kylmäketjun pitävyys. Tilojen suunnittelussa huomioidaan myös astioiden, ruuan ja raaka-aineiden kuljetuksessa tarvittavien rullakoiden ja kuljetuslaatikoiden tilantarve.

Keittiö on päiväkodin tiloista logistisesti ja teknisesti vaativin, ja etenkin suuremmissa hankkeissa on suositeltavaa käyttää ammattikeittiösuunnittelijaa.

RT 94-11254 Ammattikeittiöt

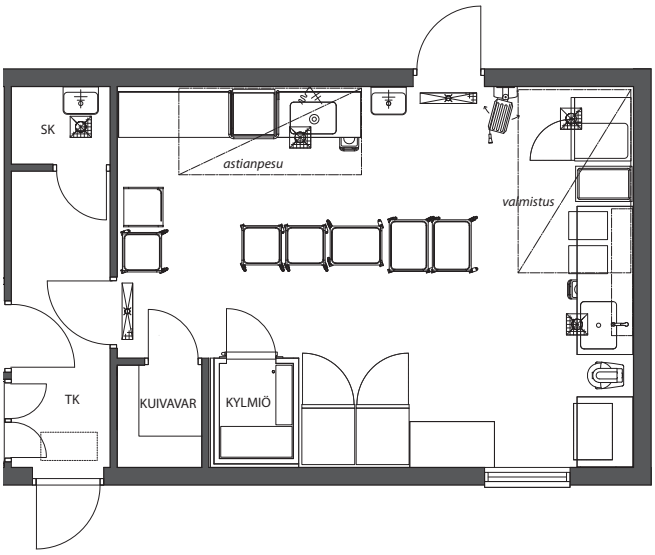

Kuva 23. *Päiväkodin palvelukeittiö on mitoitettu 65 tilapaikalle. Pääosin keittiö toimii jakelukeittiönä, mutta uuni ja liesi antavat mahdollisuuden toimia myös kuumennuskeittiönä.*

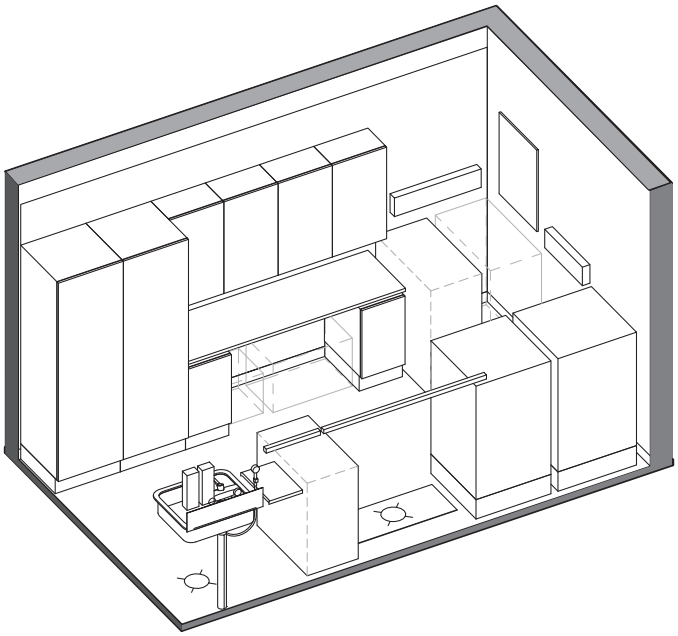

Kuva 24. *Esimerkki yhdistetyn vaatehuolto/siivoustilan kalustuksesta. Varusteluun kuuluu kuivausteline, käsipyyheannostelija, nestesaippua- annostelija, välineteline, letkunpidike, koukusto, kuivausteline, ilmoitustaulu, hyllyjä sekä liuku- ja lankakoreja. Tilan koko on 9 m².*

6.5 Huolto- ja varastotilat

Vaatehuolto

Vaatehuoltotilojen toimintoja:

- pikkupyykin pesu ja kuivaus päivittäin; ruokalaput, pyyhkeet, lasten vaatteet
- lelujen puhdistus, pesu ja kuivaus säännöllisesti
- tekstiili- ja vaatehuolto; tila ompelukoneelle ja ompelulle
- vaatteiden silitys (voi tapahtua myös työtiloissa)

Lakana- ja muu isompi pyykki viedään usein muualle pestäväksi, mutta jos se pestään päiväkodin tiloissa, se vaatii vastaavasti suuremmat tila- ja laitevaraukset.

Siivoushuolto

Rakennukseen sijoitetaan riittävä määrä tarkoituksenmukaisia siivoustiloja, käytön kannalta keskeisesti riittävän hygieniatason ylläpitämiseksi. Siivoustilat pidetään lukittuina, mutta siivousvälineiden on oltava nopeasti saatavilla. Tilojen sijoituksen, lukumäärän, mitoituksen ja varustuksen määräävät siivottavan alueen koko, siivouksessa käytettävät koneet ja menetelmät. Keittiötiloihin sijoitetaan oma siivoustila.

Siivoustilatarpeen mitoitusarvoja:

- *1 % hyötyalasta sisältäen siivouskeskuksen*
- *1 siivoustila/siivousalue*
- *vähintään 1 siivoustila/ kerros.*

RT 18-11267 Hygienia sisätiloissa. Siivous ja huolto
RT 91-10970 Puhtaudenhallinnan huomioonottaminen rakennussuunnittelussa
RT 91-10971 Siivoustilat
RT 91-11249 Hygienia sisätiloissa. Yleiset perusteet
RT 91-11250 Hygienia sisätiloissa. Tilasuunnittelu

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Varastot

Varastotilojen tarpeeseen vaikuttavat mm. toiminnanharjoittajan hankintaratkaisut ja perustilaratkaisu. Osa varastointitarpeesta voidaan hoitaa kiinto- tai irtokalusteilla. Ladattaville sähkölaitteille, kuten tablettitietokoneille mutta myös kulkuvälineille, järjestetään riittävästi paloturvallista säilytystilaa.

Toiminta-alueen varastot voidaan suunnitella kokonaisratkaisusta riippuen usealla tavalla. Kullakin lapsiryhmällä voi olla oma varastotila. Vuode- ja liinavaatteiden säilytyskaapit sekä tila patjoja varten voidaan sijoittaa esimerkiksi lasten lepotilaan liittyvään varastoon tai kaappeihin. Varastotilan tarve on 2...4 m² lapsiryhmää kohden.

Varastotila voi olla kahden tai useamman lapsiryhmän yhteinen. Eri toimintapisteiden yhteyteen sijoitetaan säilytystiloja, avohyllyjä ja kaappeja. Säilytystilan monipuolisuuteen tulee kiinnittää huomiota, sillä esimerkiksi askartelutarvikkeiden koko vaihtelee hammastikuista A0-kokoisiin pahveihin.

Keskusvarastossa säilytetään askartelu- ja toimintamateriaalia, leikkivälineitä, henkilöstön työvälineitä sekä TVT-laitteita. Lasku- ja lajittelutilaa tarvitaan eri materiaalien käsittelyä varten. Varasto sijaitsee henkilöstötilojen välittömässä läheisyydessä.

Liinavaatteille tarvitaan varastotila esimerkiksi vaatehuoltotilan yhteyteen, josta täydennetään kotialueiden säilytyskaappien käsivarastoja. Samaan tilaan varataan wc- ja käsipyyhkeille oma säilytyspaikkansa, ellei tilaa ole varattu siivouskomerosta.

Kiinteistövarasto voi olla kylmää tilaa ja siellä varastoidaan kiinteistön hoitovälineiden lisäksi korjattavat kalusteet, pihamaan kesäkalusteet jne. Tilaan on suora yhteys ulkoa leveän oven kautta.

Ulkoleikkivälinevarastot ovat kylmää tilaa. Varastot voivat olla kahden tai useamman lapsiryhmän yhteiset. Mitoitusperuste on 5 m²/ryhmä.

Lastenvaunuille ja -rattaille tarvitaan suojattua tilaa noin 0,3...0,4 m²/tilapaikka sisäänkäyntien läheisyyteen. Lisäksi sisäänkäyntien yhteyteen suunnitellaan sadekatostilaa.

Väestönsuoja

Väestönsuoja tulee rakentaa päiväkotiin, jos kerros-ala on yli 1 200 m². Päiväkotirakennuksen väestönsuojan koon tulee olla vähintään 2 % kerrosalasta. Väestönsuojatiloihin kannattaa mahdollisuuksien mukaan sijoittaa tilaohjelmaan kuuluvia tiloja, esimerkiksi sosiaali-, siivous-, vaatehuolto- ja varastotiloja.

RT 92-11173 S1-luokan teräsbetoniväestönsuoja

Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta *ei ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään riittävä määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja. Väestönsuojan rakentamisesta voi yksittäistapauksessa saada vapautuksen tai poikkeuksia mm. tavanomaista korkeampien rakentamiskustannusten vuoksi.*

Jätehuoltotilat

Jätehuoltotilat voivat sijaita päiväkotirakennuksessa tai erillisessä rakennuksessa. Jätehuoltotilojen sijoittelussa huomioidaan huoltoyhteys ajotieltä, tyhjennyskaluston vaatimukset, henkilökunnan kulku jätekatokselle, hygieniavaatimukset, turvallisuusnäkökohdat ja myös tyhjennyksen aiheuttama melu sekä toimivuus talviolosuhteissa.

Jätetilat suunnitellaan jätehuollosta vastaavien viranomaisten ohjeiden mukaan. Jätetiloihin sijoitetaan paikallisten jätehuolto-ohjeiden mukaiset keräysastiat. Jos jätetila sijaitsee päiväkotirakennuksessa, keittiöjätteelle tarvitaan jätekylmiö.

RT 69-11190 Asuinkiinteistön jätehuolto

6.6 Tekniset tilat

Teknisiä tiloja ovat esimerkiksi:

- jakokeskustilat, teletilat ja palvelinhuone
- lämmönjakohuoneet ja kattilahuoneet
- ilmanvaihtokonehuoneet
- kiinteistövalvomo
- hissikonehuoneet.

RT 92-10457 Jakokeskus- ja teletilat
RT 92-10774 Muuntamotila rakennuksessa
RT 88-10666 Hissien kuilun ja konehuoneen mitat. Yläkonehissit
RT 88-10887 Hissitilat

Huoltoteiden teknisiin tiloihin tulee olla helppokulkuiset. Ilmanvaihtokonehuoneeseen tulee olla kulku sisäkautta.

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

7 KALUSTEET JA VARUSTEET

Päiväkodin sisustusta suunniteltaessa tavoitteena on joustavuus, monikäyttöisyys, kodikkuus, käytännöllisyys, viihtyisyys, kestävyys ja turvallisuus. Etenkin eteis- ja märkätiloissa sisustuksen toimivuudella on huomattava merkitys päiväkodin jokapäiväisen toiminnan sujuvuudelle.

Sisustuksella voidaan tukea tilajärjestelyjen joustavuutta ja muita tilatavoitteita. Mitä avoimempi tilaratkaisu on, sitä keskeisempi on sisustuksen osuus. Kiintokalusteiden sijasta voi olla järkevää hankkia helposti liikuteltavia irtokalusteita. Kalusteita voidaan käyttää myös osana tilojen akustointia.

Kiintokalustus

Kiintokalustuksen suurimmat yksiköt ovat märkätilakalusteet, säilytyskalusteet ja mahdolliset kaappisängyt.

Ulkovaatteiden pukeminen ja riisuminen ovat toistuvia ja aikaa vieviä rutiineja, joten eri ikäisten aikuisten ja lasten yhteistyön tulee sujua eteis- ja märkäeteistiloissa. Tämä edellyttää tehokasta tilankäyttöä ja lapsen omatoimisuutta edistäviä naulakoita, kuivauskalusteita ja muita säilytysratkaisuja.

Toiminta-alueiden kiintokalustus yleensä muodostuu säilytyskalusteista ja vesipisteistä. Osa kiintokalustuksesta voidaan muokata lapsen mittakaavaan. Osa varastotilasta voidaan korvata pariovilla varustetuilla leveillä hyllykomeroilla, joissa on tukevat säädettävät hyllyt. Säilytyskalusteet mitoitetaan aikuisille sopiviksi, mutta lasten tulee pystyä käyttämään osaa niistä omaehtoisesti. Osan kalusteista, esimerkiksi yläkaappien, tulee olla lukittavissa. Aikuisten työergonomia otetaan huomioon kaikissa tiloissa.

Irtokalustus

Irtokalusteiden tärkeitä ominaisuuksia ovat tukevuus, kestävyys, ergonomia, monikäyttöisyys ja turvallisuus. Ryhmittely toiminnallisen tilanteen mukaan vaatii helppoa siirrettävyyttä. Kalusteiden tulee olla helposti pinottavia ja säilytettäviä. Irtokalustus vaikuttaa muunneltavuuteen erityisesti monitilaratkaisuissa, joissa irtokalusteita käytetään rajaamaan eri toimintoihin käytettäviä tilan osia. Tilojen jakamiseen käytetyttyjen kalusteiden tärkeitä ominaisuuksia ovat helppo liikuteltavuus, turvallisuus (eivät kaadu) ja akustinen toimivuus. Säilytys- ja seinäkekalusteet voivat toimia myös kiinnityspintoina tai digilaitteiden projisointipintoina.

Lapsen mittakaavan huomioivilla oikean kokoisilla kalusteilla mahdollistetaan ja kannustetaan lasta itsenäiseen, aktiiviseen ja omaehtoiseen toimintaan päiväkodin kaikissa tiloissa. Sopivilla kalusteilla voidaan myös luoda pienen mittakaavan ympäristöjä, soppia ja luolia, lasten itse rakentamina tiloina. Osa kalustuksesta toteutetaan kuitenkin aikuisten mittakaavaan, millä taataan henkilöstön toimiva ja ergonominen työympäristö. Lapset otetaan tällöin huomioon esimerkiksi yhdistämällä normaalikorkuisiin pöytäkalusteisiin korotettuja tai korkeussäädettäviä tuoleja, jakkaroita ja astinlautoja. Työtasot voivat olla korkeudeltaan sähköisesti säädettäviä.

Jos pöytiä käytetään myös ruokailuun, ne ovat normaalikorkuisia. Syöttötuolien muunneltavuus eri-ikäisille sopiviksi lisää niiden monikäyttöisyyttä. Kalusteita valittaessa vaikutetaan tilojen monikäyttöisyyteen, esimerkkeinä pienryhmätilojen käyttö neuvotteluhuoneina sekä toimintatilojen käyttö esitys- ja kokoontumistiloina.

Kalustemateriaalit

Säilytyskalusteiden materiaaleina voidaan käyttää maalattua mdf-levyä, korkeapainelaminaattipintaista tai viilutettua mdf- tai lastulevyä, massiivipuuta tai polttomaalattua terästä. Työtasoissa voidaan käyttää ruostumatonta terästä, korkeapainelaminaattipintaista mdf- tai lastulevyä, umpilaminaattia tai puristemuovilevyä. Sokkeleihin sopii kosteudenkestävä maalattu mdf-levy.

Kuva 25. *Kaappisängyt avautuvat huonetilaan lepohetken ajaksi.*

Kuva 26. *Kaappisängyn oven turvamekanismi.*

Kuva 27. *Eteistilan kalusteita. Penkit pinoutuvat päälleikkäin.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Eteis-, märkäeteis- ja märkätilojen kalusteissa kosteudenkestävyys on tärkeää. Kalusteisiin valitaan kosteutta kestäviä materiaaleja: kalusterungoissa polttomaalattu tai ruostumaton teräs, tasoissa ruostumaton teräs. Istuinmateriaaleiksi käyvät esimerkiksi korkeapainelaminaatti ja massiivipuu. Muita hyviä materiaaleja ovat kosteuteen reagoimattomat homogeeniset levymateriaalit kuten umpilaminaatti ja puristemuovisekoitteet. Kalusteisiin valitaan sellainen jalkarakenne (rst tms.), ettei kosteus pääse etenemään kalusterunkoon.

Vesikalusteiden valinnassa tärkein tekijä on materiaalien hygieenisyys ja helppo siivottavuus. Toimivimmat materiaalit ovat lasitettu keramiikka ja ruostumaton teräs sekä hanoissa kromattupintaiset materiaalit. Tapauskohtaisesti voidaan käyttää myös antibakteerisia materiaaleja kuten kuparia.

Tekstiilit

Kaikkien tekstiilien tulee olla paloturvallisia ja vesipestäviä. Verhoilukankaiden tulee olla materiaaleiltaan ja pintastruktuureiltaan likaa hylkiviä ja helposti puhdistettavia. Kulutuskestoksi suositellaan vähintään 50 000 Martindale-yksikköä. Verhoilluissa kalusteissa tekstiilien tulisi olla irrotettavia, vaihdettavia ja pestäviä. Erityisesti monitilaratkaisuissa tekstiilit ovat osa akustista vaimennusta. Verhojen puhdistus ja huolto kirjataan osaksi kiinteistön ylläpitosuunnitelmaa.

Varusteet

Varusteiden tulee olla tarkoituksenmukaisia, kestäviä, turvallisia ja sijoitettu lapsen mitat huomioon ottaen. Etenkin märkäeteisissä ja pesutiloissa tulee pyrkiä toimintojen joustavuuteen.

Pimennettävyyteen tulee kiinnittää huomiota kaikissa toimintatiloissa. Oleskelutilojen käyttöön esitystiloina voidaan varautua esim. varustamalla tilat taustakankaiden ja esiripun käyttöön sopivilla kiskoilla ja valonheitinten ripustustangoilla. Akustiikan säätöä voidaan toteuttaa muunneltavilla vaimennuspinnoilla.

Tiloihin tulee sijoittaa runsaasti kiinnityspintoja sekä peilejä, ripustusjärjestelmiä ja avohyllyjä, jotka sijoitetaan lapsille sopivalle korkeudelle. Yksittäisten tilojen kalustusta ja varusteita on käsitelty tarkemmin tilakohtaisissa ohjeissa.

Opasteet

Kiinteistön ulko- ja sisäopasteet muodostavat toisiaan täydentävän yhdenmukaisen kokonaisuuden. Ne täydennetään viranomaismääräysten mukaisilla turvallisuusopasteilla ja -merkinnöillä. Opasteiden suunnittelussa ja sijoittelussa otetaan huomioon sekä graafinen että kielellinen selkeys, esteettömyys ja hyvä näkyvyys. Lisäksi huomioidaan henkilö- ja huoltoliikenteen tarpeet, pelastautuminen ja poliisin sekä pelastusviranomaisten tarpeet. Opasteet suunnitellaan tukemaan sekä päivittäistä toimintaa että häiriötilanteita. Lasten näkökulmasta käyttökelpoisia ovat kuvasymbolit.

Kiinteistön opasteiden tulee olla kestäviä ja mahdollisuuksien mukaan sisällöltään päivitettäviä. Tarvittaessa käytetään kohokuviota ja ääniopasteita. Kaikki kokoontumistilat on syytä varustaa poistumisohjeella ja -kartalla. Päiväkodin tyypillisiä opastetyyppejä ovat: kohteen ja sisäänkäyntien opasteet, pääopaste ja opaskartta, kerrosnumerointi, tilaopasteet, suuntaopasteet ja huonenumerointi.

On suositeltavaa, että päiväkodin pääsisäänkäynnin yhteyteen sijoitettava opaskartta olisi esteetön, kosketeltava karttaopaste. Wc- ja pesutilojen ovissa voi käyttää myös kohokuviolla ja -kirjoituksella varustettuja opastesymbolikylttejä.

Kuva 28. *Tavallisimpia tilan tekstiilejä ovat verhot ja matot.*

RT 91-11282 Kiinteistön opasteet

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

8 LATTIAN PINTAMATERIAALIT

Toiminta-alueiden ja yhteistilojen sekä käytävä- ja liikennetilojen lattiapinnoitteiksi sopivat julkisen tilan muovi- ja tekstiilimatot sekä massapinnoitteet. Massapinnoitteiden valinnassa on huomioitava, että markkinoilla on myös päiväkotikäyttöön liian kovia pinnoitteita. Muovimattoja käytettäessä on huomioitava niiden mahdollinen reagointi liiman ja alustan kanssa. Ala- ja välipohjien betonin tosiasiallinen kuivumisaika tulee myös ottaa huomioon lattiapinnoitteita valittaessa.

Liikuntatiloihin soveltuvat liikuntatilojen muovimatto, massapinnoite tai puu. Jos salia käyttävät vain lapset, lattiaan suositellaan pistejoustavaa päällystettä; jos käyttäjiä on muitakin, voi yhdistelmäjoustava urheilulattia olla tarpeen.

Keittiötiloihin soveltuu parhaiten massapinnoite. Wc- ja pesutilojen ja märkäeteisten lattiapinnoitteiksi soveltuvat esimerkiksi kostean tilan muovimatot ja massalattiat.

Päiväkodissa lapset leikkivät ja oleskelevat paljon lattioilla, joten lattialämmitys on luonteva ratkaisu. Muitakin järjestelmiä voi käyttää, mutta lattian lämpötila tulee olla vähintään 19 ˚C.

Kuva 29. *Tekstiilimatot auttavat tilojen akustoinnin hallinnassa, mutta niiden kohdalla on otettava huomioon tiloille asetetut hygieniavaatimukset. Paloittain irrotettavat, pestävät ja vaihdettavat tekstiilimatot toimivat hyvin päiväkotiympäristössä.*

9 SISÄILMA

Hyvien ja terveyttä edistävien olosuhteiden takaamiseksi sisäilmastoluokaksi suositellaan vähintään luokkaa S2.

Käyttämällä pölyä keräämättömiä ja vähäpäästöisiä M1-luokan pintamateriaaleja vaikutetaan merkittävästi sisäilman laatuun. Kiinto- ja irtokalusteiden osalta noudatetaan samoja M1-luokan vaatimuksia. Rakentamisvaiheen puhtausluokaksi suositellaan luokkaa P1.

Rakennukseen saa ottaa käyttöön vasta, kun se on valmis, perussiivous tehty ja terveellisyys ja turvallisuus todettu.

9.1 Ilmanvaihto

Lähtökohtana ilmanvaihdon mitoitukselle käytetään päiväkodin tilapaikkamäärää lisättynä henkilökunnan lukumäärällä, joka määritetään huonetilakohtaisesti.

Ilmanvaihtoa ohjataan aikaohjelmalla, jota voidaan tarvittaessa säätää tilanteen mukaan esimerkiksi jatkoaikakytkimellä. Lepo- ja opetustiloissa rakentamismääräysten mukaiset ilmamäärät eivät ole aina riittäviä, joten tehon lisääminen hetkittäin ohjeellista arvoa suuremmaksi voi olla tarpeen. Joustavaan käyttöön suositellaan tilakohtaista ja tarpeenmukaista ilmanvaihtoa, jossa huonekohtaisia ilmavirtoja ohjataan hiilidioksidipitoisuuden ja lämpötilan mukaan.

Kaikki oleskelu- ja työskentelytilat varustetaan avattavilla ikkunoilla pikatuuletusta varten.

Keskitetyssä ilmanvaihtoratkaisussa yksi ilmanvaihtokone palvelee useita tiloja. Hajautetussa ratkaisussa eri tiloilla tai tilakokonaisuuksilla on omat ilmanvaihtokoneensa. Hajautettu ratkaisu on toimiva erityisesti silloin, kun esimerkiksi peruskorjaushankkeissa kanavoinneille tai konehuoneille on vaikea löytää riittävästi tilaa. Wc-, pesu- ja siivoustilojen poistoilma johdetaan erillisten poistoilmapuhaltimien kautta. Ammattikeittiön ilmanvaihto suunnitellaan omana kokonaisuutenaan.

Järjestelmään voidaan tarvittaessa yhdistää jäähdytyslaitteisto. Ylilämpöä pyritään kuitenkin torjumaan rakenteellisin keinoin, tilojen suuntauksella ja harkitulla aukotuksella.

Käyttöajan ulkopuolella vähimmäisulkoilmavirran on oltava 0,15 $(dm^3/s)/m^2$. Jatkuvan pienen ilmavirran sijasta voidaan ilmanvaihtoa tällöin myös käyttää jaksottain. Normaalin käytön mukainen ilmanvaihto aloitetaan 2...3 tuntia ennen tilojen käyttöaikaa.

RT 07-11299 Sisäilmastoluokitus 2018. Sisäympäristön tavoitearvot, suunnitteluohjeet ja tuotevaatimukset

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

10 ÄÄNIOLOSUHTEET

Akustiikalla on merkitystä tilan viihtyisyyteen, puheen ymmärtämiseen, keskittymiskykyyn, oppimiseen ja terveellisyyteen. Työntekijöiden kannalta onnistunut akustinen ympäristö on keskeinen työsuojelutekijä. Hyvässä ääniympäristössä

- toivotut äänet korostuvat
- häiritsevät vaimenevat
- ulkopuoliset häiritsevät äänet eivät kuulu.

Päiväkotien toiminnan luonteesta johtuen akustiselle suunnittelulle asetetaan erityisiä vaatimuksia. Lasten leikkiessä ja siirryttäessä ulkoilemaan ja takaisin sisälle nousee melutaso usein korkeaksi.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä avotiloja sisältävien tilaratkaisujen sekä lepotilojen ja niiden viereisten tilojen akustiseen vaimennukseen. Vaimennuspintoja voidaan sijoittaa sekä seinille että kattoon. Lepotilan rauhallisuus on tärkeää erityisesti ympärivuorokautisissa päiväkodeissa. Huomiota on kiinnitettävä myös tilojen väliseen ääneneristykseen ja äänen johtumiseen rakenteissa. On huomattava, että akustisten verhojen ja liukuovien ääneneristyskyky on rajallinen.

Puhe- ja kuunteluolosuhteita voidaan säätää vaimentavilla pintarakenteilla, kalusteilla ja tekstiileillä sekä tilojen välisellä ääneneristyksellä. Ihanteellinen huoneakustiikka käsittää alhaisen melutason sekä oikein mitoitetun jälkikaiunta-ajan. Varhaiskasvatuksen opetustilan jälkikaiunta-ajan ohjearvo on pienempi tai yhtä suuri kuin 0,6 sekuntia. Suurissa avoimissa tiloissa huomioidaan myös äänen erottuvuus esimerkiksi puheensiirtoindeksin (STI) avulla.

Lisäämällä vaimennusta voidaan jälkikaiunta-aikaa lyhentää. Vaimennuksen tarve riippuu tilaratkaisuista ja tilan rakenteellisen vaimennuksen määrästä. Erityisesti toteutettaessa monitilaratkaisuja ammattitaitoisen akustisen suunnittelun merkitys korostuu. Akustiikkasuunnittelijan käyttö on suositeltavaa.

Avotiloja sisältävien monitilaratkaisujen akustiikan ratkaisukeinoja ovat:

- suuri määrä ääntä absorboivia pintoja sekä kiinteissä rakenteissa että irtaimistossa
- riittävän korkeat, ääntä eristävät tilanjakajat (kuten seinäkkeet, kalusteet, akustoivat verhot)
- riittävä huonekorkeus
- tilojen monimuotoisuus
- peiteäänijärjestelmät.

Eri-ikäisten lasten levontarve vaihtelee, ja samassa ryhmässä olevien lasten unentarve on erilainen. Muu toiminta toisten nukkuessa on oltava mahdollista ilman häiriöitä. Tilojen väliseen ääneneristykseen, varsinkin liukuovilla yhdistettäessä, on kiinnitettävä huomiota. Ympärivuorokautisessa käytössä olevien päiväkotitilojen ääneneristys on erityisen tärkeää varsinkin silloin, kun samassa rakennuksessa sijaitsee iltakäyttöisiä tiloja.

Asuintalorungon sisällä sijaitsevissa kohteissa tulee huolehtia riittävästä ääneneristävyydestä ympäröiviin asuntoihin nähden siten, että asetuksen mukainen askeläänitasoluku ja ilmaääneneristysluku toteutuvat.

Päiväkodin keittiössä syntyy melua etenkin astioiden käsittelystä ja astianpesukoneesta. Keittiötila vaimennetaan tarvittaessa sijoittamalla kattoon vesipestävää vaimentavaa materiaalia.

Tilojen välisten ovien ilmaääneneristysluku on lähtökohtaisesti R_w 37 dB. Kahden lepotilan välissä olevan leveän paljeoven ilmaääneneristysluku on tapauskohtaisesti R_w 25…30 dB. Tilojen yhdistämisessä isommaksi tilaksi huolehditaan, ettei synny tilannetta, joissa viereisen tilan samanaikainen toiminta häiritsee lepoa. Tilasijoitteluun ja ääneneristykseen kiinnitetään erityistä huomiota niiden tilojen osalta, joiden toiminta on tavanomaista äänekkäämpää, kuten esimerkiksi sali- ja liikuntatilat.

Toimisto-, neuvottelu- ja työtilojen ovien ilmaääneneristysluku on yleensä R_w 30 db, mutta jos tiloissa käydään luottamuksellisia keskusteluja, se on R_w 37 dB.

Taulukko 3. *Varhaiskasvatuksen opetustilalle asetettavat ääneneristävyyden ohjearvot äänitasoerolukuna DnT,W (dB).*

Ympäröiviin tiloihin yleensä	Käyttötarkoitukseltaan saman tyyppiseen tilaan, välissä ovi	Käytävään tai aulaan, välissä ovi
44	42	34

Taulukko 4. *Suositus absorptiomateriaalin määrästä lattiapinta-alaa kohti, kun huonekorkeus on 3 metriä ja käytetään vaimennusmateriaalina A-luokan materiaaleja:*

Tila	Vaimennusmateriaalin määrä
toiminta-alueen tilat, liikuntasalit, ruokailutilat, keittiötilat	100%
eteis- ja märkäteistilat, toimisto-, neuvottelu- ja työtilat	80 %
pukuhuone- ja sosiaalitilat	50 %

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

11 SÄHKÖ, VALAISTUS JA TIETOTEKNIIKKA

Sähköratkaisujen tulee olla toiminnan kannalta joustavia ja helposti muunneltavia. Sähköpistokkeita sijoitetaan riittävästi toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin paikkoihin. Tilaratkaisuissa, joissa on niukasti kiinteitä seiniä, suositaan langattomia ratkaisuja tai toteutetaan sellaisia sähkönsyöttöratkaisuja, joissa ei tarvitse turvautua jatkojohtoihin.

Valaistuksen lähtökohtana on päivänvalon mahdollisimman suuri hyödyntäminen. Tähän vaikuttavat tilojen suuntaus, aukotus ja pimennettävyys. Oleskelu- ja työtiloissa ikkunan valoaukon tulee olla vähintään 10 % tilan huonealasta. Häikäisyn ja liiallisen lämpökuorman ehkäisy tapahtuu rakenteellisin keinoin.

Keinovalaistuksella täydennetään luonnonvaloa. Valolähteitä valittaessa tulee ottaa huomioon:

- valolähteiden ohjattavuus, monipuolisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- taloudellisuus ja energiansäästöominaisuudet
- huollettavuus
- värintoisto
- valaistukselliset tavoitteet suhteessa tilan luonteeseen.

Alueille, joissa luetaan, työskennellään ja askarrellaan tai tehdään muita tarkkuutta vaativia tehtäviä, tulee keskittää riittävästi valoa. Valon määrää säädetään käyttötilanteen mukaan yhdistämällä yleisvalaistusta ja kohdevaloa.

Wc- ja märkäeteisten valaistus varustetaan liiketunnistimilla. Lisäksi kokoontumistiloina käytettävissä tiloissa varaudutaan siirrettävien valonheittimien käyttöön ja näyttämönä toimivan alueen valaisemiseen muiden osien ollessa pimeinä. Lepotiloissa valaistuksen tulisi olla himmennettävissä ja sen tulisi olla rauhoittava ja lämminsävyinen.

Tieto- ja viestintäteknisen välineistön käyttö kasvaa päiväkodeissa. Toteutettavan tietoverkkoratkaisun on tuettava myös mobiileja laitteita, sillä monet käytettävät laitteet käyttävät mobiiliverkkoa. Esimerkiksi lasten läsnäoloa päiväkodissa seurataan usein mobiilisovellusten avulla. Tilojen tulee soveltua myös esiopetukseen tieto- ja viestintäteknisine laitteineen. Esitystekniikan tulee olla joustavakäyttöistä, jottei se rajoita pedagogisia sovelluksia.

RT 96-10656 Esitys- ja informaatiotilat
RT 75-10569 Sisätilojen sähkövalaistus
RT 07-10912 Päivänvalon hallinta sisätiloissa
SFS-EN 12464-1 Valo ja valaistus. Työkohteiden valaistus, osa 1.

Kuva 30. *Kuvaprojisointi tuottaa jännittävää ympäristöä norjalaisessa päiväkodissa. Øya barnehage, Trondheim.*

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

KIRJALLISUUTTA

Lait ja asetukset

Varhaiskasvatuslaki 540/2018

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä 772/2018

Perusopetuslaki 628/1998

Perusopetusasetus 852/1998

Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 (RT TEM-21534, KH TEM-10635, LVI TEM-00489)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015 (RT STM-21645, LVI STM-00564, KH STM-10718)

Työturvallisuuslaki 738/2002 (RT STM-21543, KH STM-10639, LVI STM-00493)

Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 577/2003 (RT STM-21223, KH STM-10384, LVI STM-00281)

Valtioneuvoston asetus vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta 27/2016

Valtioneuvoston asetus väestönsuojista 408/2011(RT SM-21508, KH SM-10616, LVI SM-00470)

Suomen rakentamismääräyskokoelma

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017 (RT RakMK-21760, KH RakMK-10795, LVI RakMK-00627)

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017 (RT RakMK-21759, KH RakMK-10794, LVI RakMK-00626)

Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017

Ympäristöministeriön asetus rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta 782/2017 (RT RakMK-21738, KH RakMK-10784, LVI RakMK-00615)

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta 1009/2017 (RT RakMK-21752, KH RakMK-10791, LVI RakMK-00623)

Opetushallituksen määräykset

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2016:1

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2016:17

Standardit

SFS 5907 Rakennusten akustinen luokitus. 2004

SFS-EN 747-1 + A1:en Furniture. Bunk beds and high beds. Part 1: Safety, strength and durability requirements. 2015

SFS-EN 12464-1 Valo ja valaistus. Työkohteiden valaistus. Osa 1: Sisätilojen työkohteiden valaistus. 2011

RT-ohjekortit

RT 103079 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Rakennushankkeen valmistelun lähtökohtia. 2019

RT 103080 Perusopetuksen tilat. Suunnittelun lähtökohdat. 2019

RT 103081Perusopetuksen tilat. Tilasuunnittelu. 2019

RT 103082 Perusopetuksen tilat. Sisustussuunnittelu. 2019

RT 103084 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Ulkotilojen suunnittelu. 2019

RT 103085 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Turvallisuuden suunnittelu. 2019

RT 01-11147 Taide rakennushankkeessa. 2014

RT 07-10881 Huoneakustiikka. 2006

RT 07-10912 Päivänvalon hallinta sisätiloissa. 2008

RT 07-11299 Sisäilmastoluokitus 2018. Sisäympäristön tavoitearvot, suunnitteluohjeet ja tuotevaatimukset. 2018

RT 08-11098 Sisusteiden paloturvallisuus. Julkiset tilat. 2012

RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö. 2006

RT 10-11221 Talonrakennushankkeen kulku. Yleistä. 2016

RT 10-11222 Talonrakennushankkeen kulku. Rakennushankkeen osapuolet. 2016

RT 10-11223 Talonrakennushankkeen kulku. Toteutusmuodot. 2016

RT 10-11224 Talonrakennushankkeen kulku. Rakennushankkeen vaiheet ja osittelu. 2016

RT 10-11225 Talonrakennushankkeen kulku. Rakennushankkeen kesto ja aikataulut. 2016

RT 10-11226 Talonrakennushankkeen kulku. Kustannusten muodostuminen ja ohjaus. 2016

RT 89-10966 Ulkoleikkipaikat. 2009

RT 89-11001 Piha-alueiden kasvillisuustyöt. 2010

RT 91-10788 Sisäänkäyntitilat, julkiset rakennukset. 2003

RT 91-10970 Puhtaudenhallinan huomioonottaminen rakennussuunnittelussa. 2009

RT 91-10971 Siivoustilat. 2009

RT 18-11267 Hygienia sisätiloissa. Siivous ja huolto. 2017

RT 91-11249 Hygienia sisätiloissa. Yleiset perusteet. 2017

RT 91-11250 Hygienia sisätiloissa. Tilasuunnittelu. 2017

RT 91-11282 Kiinteistön opasteet. 2017

RT 92-11173 S1-luokan teräsbetoniväestönsuoja. 2015

RT 94-10969 Pysyvien työpaikkojen puku-, pesu- ja WC-tilat. 2009

RT 94-11254 Ammattikeittiöt. 2017

RT 95-10716 Toimistotilat, yleissuunnittelu ja -mitoitus. 2000

RT 95-10717 Toimistotilat, tilasuunnittelu ja -mitoitus. 2000

RT 95-10718 Toimistotilat, työpistesuunnittelu ja -mitoitus. 2000

RT 95-10719 Toimistotilat, tekninen suunnittelu. 2000

RT 96-10503 Esiintymistilat. 1993

RT 97-11146 Sisäliikuntatilat. Liikuntasalit ja monitoimihallit. 2014

RT 98-10900 Kuormaustilat. 2007

RT 98-11180 Jalankulku- ja pyöräilyväylät. 2015

RT 98-11207 Polkupyörien pysäköinti ja säilytys. 2016

LVI 05-10417 Rakennusten sisäilmaston suunnitteluperusteet. 2007

SIT 51-610005 Verhot ja kaihtimet. 2005.

SIT 55-610025 WC-tilojen varusteet. 2006.

SIT 63-610044 Tilan valaistus. 2007.

Muut ohjeet

Esteettömyys päiväkodeissa ja niiden lähiympäristössä – opas suunnittelijoille ja henkilökunnalle. Könkkölä, Maija; Juutilainen, Anni; Kilpelä, Niina. Helsinki kaikille, 2009.

Esteettömät sisäliikuntatilat, OKM liikuntapaikkajulkaisu 106, 2013

Esteetön wc- ja pesutilaopas. Satu Wäre-Åkerblom. Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE, 2018

Lasten liikuntapaikkojen suunnittelu, OKM liikuntapaikkajulkaisu 83, 2002

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuusopas. Opetushallitus

Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Olli Saarsalmi (toim.). Sosiaali- ja terveysministeriö ja Stakes, 2008

Päiväkodin käsikirja, Päiväkotien tilasuunnittelun kehittäminen Helsingissä, Ohjeita ja esimerkkejä tilasuunnittelun pohjaksi, Helsingin kaupunki, 2017

Päiväkotien ilmanvaihto-opas, Talotekniikkateollisuus ry, 2012

Päiväkotien suunnitteluohje, Tampereen kaupungin Tilakeskus/ Kiinteistökehitys, 2016

Tilasuunnittelun tavoitteet ja päiväkodin tilat, Espoon päiväkotisuunnitteluohjeet, Espoon kaupunki, 2016

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Muita julkaisuja

Avointen oppimisympäristöjen ääniolosuhteet. Kylliäinen Mikko. julkaisematon esitys.

Esitys prosenttiperiaatteen edistämiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:50

Harkittua omistajuutta, Ohjeita kuntakonsernien tilaomaisuuden hallintaan. Korhonen Esko ja Niemi Jussi. Suomen Kuntaliitto 2016.

Miten voimme parantaa lieden käyttöturvallisuutta – näkökohtia lieden käyttöturvallisuuden edistämiseksi. Rytkönen Arja. Työtehoseura 2003

Oppilaitosrakennusten turvallisuus. opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:2

Prosenttiperiaatteen käsikirja taiteen tilaajalle, Suomen Taiteilijaseura 2015

Päiväkotien tilat ja neliöt, Selvitys päiväkotien tilankäytöstä. Helsingin kaupungin Varhaiskasvatusvirasto ja Kiinteistökeskuksen tilakeskus. 2015

Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos, Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen. Hietanen-Peltola Marke ja Korpilahti Ulla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, ohjaus 7/2015

Varhaiskasvatus 2015. Sakkinen Salla ja Kuoppala Tuula. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016

Varhaiskasvatuksen yksityiset palvelut. Ritakorpi Julia, Alila Kirsi ja Kahiluoto Tarja. Valtakunnallinen selvitys 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:3

Kuvaluettelo

Kuvat 1, 5, 14, 19, 22, 25: Päiväkoti Nuumäki, Espoo. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuvat 4, 21, 26, 28: Päiväkoti Kepeli, Espoo. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuva 8: Päiväkoti Kurkimoisio, Helsinki. Arkkitehdit Frondelius+ Keppo+Salmenperä Oy

Kuva 10: Päiväkoti Meritähti, Helsinki. Helsingin kaupungin rakennusvirasto, arkkitehtuuriosasto/Loci maisema-arkkitehdit Oy

Kuva 11: Vaaralanpuiston päiväkoti, Vantaa. Arkkitehdit Frondelius+ Keppo+Salmenperä Oy. Kuva Mika Huisman/Decopic Oy

Kuva 12: Vaaralanpuiston päiväkoti, Vantaa. Arkkitehdit Frondelius+ Keppo+Salmenperä Oy

Kuva 13: Päiväkoti Koralli, Helsinki. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuva 15: Päiväkoti Ranta, Helsinki. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuvat 16, 17 ja 24: Arkkitehdit Frondelius+Keppo+Salmenperä Oy/ Helsingin kaupunki

Kuva 18: Päiväkoti Pajalahti, Helsinki. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuva 20: Päiväkoti Kurkimoisio, Helsinki. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuva 23: Kalle-Heikki Koskinen/Saircon Oy

Kuva 27: Päiväkoti Toivo, Helsinki. Kuva Seppo K. Niiranen

Kuva 29: Ege egetæpper a/s / Oy Orient-Occident Ltd

Kuva 30: Øya barnehage, Trondheim. Kuva Reino Tapaninen

Ohjeen on vuonna 2019 laatinut Rakennustietosäätiö RTS:n toimikunta 379 Päiväkotien suunnittelu arkkitehti Mikko Helasvuon käsikirjoituksen pohjalta:

Reino Tapaninen, puheenjohtaja, Opetushallitus (vara Heli Anttalainen)
Mikko Helasvuo, Arkkitehtitoimisto Mikko Helasvuo Oy
Tarja Lehto, Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristö
Carola Harju, Helsingin kaupunki, kasvatus ja koulutus
Ulla Korpilahti, THL (vara Päivi Lindberg)
Eija Kivineva, Vantaan kaupunki, tilakeskus
Kati Costiander, Opetushallitus
Päivi Riehunkangas, Vantaan kaupunki, sivistystoimi
Kati Itkonen, Parviainen Arkkitehdit Oy
Eija Riikonen, Espoon kaupunki, sivistystoimi
Anne Peltonen, Espoon kaupunki, sivistystoimi
Jukka-Pekka Sorjonen, Helsingin kaupunki, turvatiimi
Anneli Hellsten, HM-arkkitehdit Oy
Arto Kärki, Pirkanmaan pelastuslaitos
Tiina Ranta, Laurea-ammattikorkeakoulu
Seppo K. Niiranen, Rakennustieto Oy, sihteeri

Ohjekortin päivityksen on helmikuussa 2024 hyväksynyt julkaistavaksi Rakennustietosäätiö RTS:n päätoimikunta PT 12 Rakennussuunnittelu.

Lataaja: Porin kaupunki tekninen palvelukeskus TEK, Porinkaupunki, 16.10.2026. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.